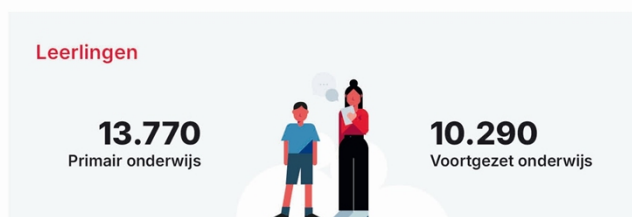
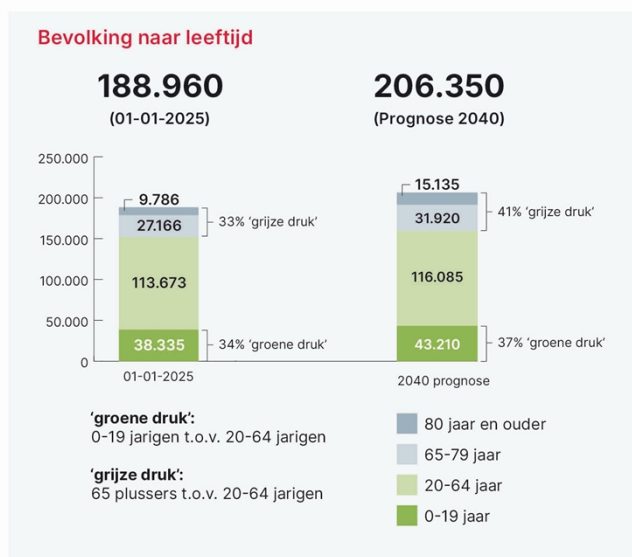

Vitaal en Sociaal Breda

PROGRAMMATHEMA'S

- 1.1 Thema Opgroeien
- 1.2 Thema Betrokken zijn
- 1.3 Thema Thuis
- 1.4 Thema Leren, ontwikkelen en werken
- 1.5 Thema Leven
- 1.6 Thema Ontmoeten

HET PROGRAMMA IN BEELD

Kengetallen begroting 2026.
Meest recente realisatiecijfers. In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.
Een definitieoverzicht van de kengetallen is opgenomen in de bijlagen.

ONZE AMBITIE (TOEKOMSTVISIE)

Met dit begrotingsthema beogen we verschillende doelstellingen. We willen meer inwoners aan het werk. Het aantal inwoners dat beroep doet op specialistische hulp en ondersteuning bij jeugd en Wmo willen we, door preventie en betere en vrij toegankelijke oplossingen in de nabijheid van inwoners, terugdringen. En minder inwoners in armoede. Daarnaast stimuleren we een leefstijl en een omgeving waarin inwoners voldoende bewegen, sporten, gezond eten, mentaal gezond zijn, ontspannen en elkaar ontmoeten.

Het sociaal domein biedt hulp en ondersteuning voor inwoners die dat het hardst nodig hebben. Daarbij gaan we uit van zelfredzaamheid, wederkerigheid en kansen creëren. We willen het sociaal domein de komende jaren toekomstbestendig en samenhangend organiseren. Doordat we nu nog te versnipperd zijn ingericht, sluiten we niet altijd goed aan bij de leefwereld van onze inwoners. De komende jaren stijgt de zorgvraag en krijgen we te maken met financiële vraagstukken en krapte op de arbeidsmarkt. Door integraal te werken, sluiten we beter aan bij onze inwoners en maken we ondersteuning en hulp eenvoudiger, effectiever en voor de langere termijn houdbaar.

De komende periode gaan we aan de slag om deze verandering voor elkaar te krijgen. In deze begroting zetten we opnieuw belangrijke stappen in de juiste richting:

- We stimuleren een gezonde leefstijl waarin bewegen, gezond eten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. We werken ook aan een omgeving die hiertoe uitdaagt. Inwoners krijgen de kans om te sporten en te bewegen. Dit past bij onze gezondheidsvisie.
- We willen problemen van inwoners beter en eerder oplossen door preventie en vroegtijdige lichtere vormen van ondersteuning, zoals in de sociale en pedagogische basis. Deze aanpak bespaart kosten en biedt oplossingen dicht bij huis.
- De afgelopen jaren zijn we gestart met de ontwikkeling van het brede Stevige Lokale Team (SLT) voor alle leeftijden. Met het doorzetten van deze ontwikkeling ervaren onze inwoners geen 'schotten' meer tussen de zorgdomeinen. Deze beweging zetten we gebiedsgericht en vanuit strategisch partnerschap in.
- Deze ambitie zien we ook terug in het nieuwe beleidskader Wmo. Dat legt minder nadruk op individuele voorzieningen en meer nadruk op collectieve kracht, strategische samenwerking en zelfredzaamheid.
- De regionale inkoopstrategie Jeugd is ook gericht op een integrale aanpak, betere samenwerking tussen de domeinen en een efficiënter en effectiever zorgaanbod.
- Voor bestaanszekerheid en het verminderen van armoede en schulden werken we aan preventie, het doorbreken van de cirkel van armoede en een groter bereik van onze hulp. Ook de invulling van de woonopgave en de maatschappelijke opvang moet bijdragen aan de bestaanszekerheid van onze inwoners.
- We stimuleren mensen om te gaan werken, onder andere via een bredere inzet van Breda Werkt.
- Voor statushouders hanteren we een samenhangende aanpak met een gelijktijdige inzet op inburgering én begeleiding naar werk of participatie.
- We investeren in het primair en voortgezet onderwijs in gelijke kansen, burgerschapsvaardigheden en het toekomstvaardig opleiden van leerlingen. Bijvoorbeeld door hen zo jong mogelijk kennis te laten maken met techniek. Dit past bij onze onderwijsvisie.

Met deze keuzes zetten we stappen naar een samenhangend sociaal domein. In de afzonderlijke begrotingsthema's van programma 1 is deze richting verder uitgewerkt.

Opzet programma 1

Programma 1 heeft in deze begroting een andere opzet dan de andere vier programma's. De gemeenteraad heeft gevraagd om duidelijker taalgebruik, heldere afbeeldingen en beter stuurbare indicatoren. We gebruiken programma 1 hiervoor als pilot. Per thema hebben we een 'doelenboom' opgenomen. Deze verbindt de doelen en de activiteiten. Verder zijn afbeeldingen toegevoegd. Deze komen vaak uit beleidskaders. De indicatoren worden in het voorjaar van 2026 volgens planning en volgens de bestaande werkwijze opnieuw bekeken. Daar sluiten we met dit programma bij aan.

1.1 Thema Opgroeien

DOELENBOOM

Hoofddoelstellingen

Toegankelijke doelmatige en passende jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden

De eigen kracht en zelfredzaamheid van gezinnen versterken

Vroegtijdige signalering en preventie versterken

Kansrijk ontwikkelen in Breda

Wat gaan we daarvoor doen?

- Algemene activiteiten in thema 'Opgroeien'
- Doelmatige en beheersbare jeugdhulp bieden
- Stevige Lokale Teams (SLT) voor passende en toegankelijke hulp en nabijheid en preventie ontwikkelen
- Specialistische jeugdhulp bieden als het nodig is
- Sterke sociale en pedagogische basis om vroegtijdig te signaleren en preventief te werken ontwikkelen
- Onderwijsvisie kansrijk ontwikkelen in Breda uitvoeren
- Onderwijsachterstandenbeleid uitvoeren
- Taal, laaggeletterdheid en basisvaardigheden versterken
- Voorkomen en Voortijdig Schoolverlaten
- Leerlingenvervoer uitvoeren

Hoe monitoren we?

- Indicator: Beweegrichtlijn
- Indicator: Voortijdig schoolverlaters
- Indicator: Absoluut schoolverzuim
- Indicator: Hulpvragen CJG
- Indicator: Meldingen toegang
- Indicator: Instroom jeugdigen zorg
- Indicator: Herhaald beroep jeugdigen zorg
- Indicator: Uitstroom jeugdigen zorg
- Indicator: Jeugdigen zorg (0 t/m 17 jaar)
- Indicator: Jeugdigen zorg (18 t/m 23 jaar)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Onderstaande doelstellingen zijn gebaseerd op de [Onderwijsvisie](#), het [Beleidskader jeugd 'samen voor de toekomst'](#) en de [Inkoopstrategie WBO Jeugd 2025](#).

Hoofddoelstellingen:

- 1. Toegankelijke doelmatige en passende jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden**
We zorgen dat jongeren die hulp nodig hebben, deze tijdig en op maat ontvangen. Specialistische hulp is beschikbaar voor wie dat echt nodig heeft. Passende jeugdhulp, op de juiste plek op het juiste moment in de juiste zwaarte. Op deze manier houden we het stelsel ook betaalbaar en beheersbaar.
- 2. De eigen kracht en zelfredzaamheid van gezinnen versterken**
We normaliseren en dragen uit dat bepaalde hobbels bij het leven horen. We stimuleren dat gezinnen zelf problemen kunnen aanpakken en oplossen, met hulp uit hun netwerk of lichte ondersteuning. Zo voorkomen we zwaardere hulptrajecten en houdt het gezin de regie.
- 3. Vroegtijdige signalering en preventie versterken**
Om Jeugdhulp betaalbaar en beheersbaar te houden willen we kleine problemen klein houden en preventie versterken. We organiseren jeugdhulp laagdrempelig en dichtbij jongeren en gezinnen.

4. **Kansrijk ontwikkelen in Breda**

Breda wil een stad zijn waar ieder kind, iedere jongere en iedere volwassene maximale kansen krijgt om te worden wie die wil zijn in de samenleving. Waar je ook geboren bent, opgroeit of woont in de stad. De drie opgaven die we hiervoor zien zijn het bieden van gelijke kansen, toekomstvaardig en praktijkgericht opleiden en burgerschap.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken voeren we in 2026 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder 'wat gaan we daarvoor doen?' Allereerst worden algemene activiteiten beschreven en daarna worden in subthema's specifiekere activiteiten genoemd. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

De belangrijkste inzet/prestaties voor 2026 zijn:

Algemeen

1. **Landelijke (Norm voor Opdrachtgeverschap, Toekomstscenario Jeugd- en gezinsbescherming, Hervormingsagenda Jeugd) en (boven)regionale opdrachten uitvoeren:**
 - We voeren de (boven)regionale aanbestedingsprocedures uit om zo tot een transformatie van het jeugdhulpstelsel te komen vanaf 2027.
 - We werken toe naar een Gemeenschappelijke Regeling (GR) per 2027 of 2028 met gemeente Altena, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout.
 - We treffen voorbereidingen op het aangaan van nieuwe overeenkomsten met de Gecertificeerde Instellingen (voor de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering) per 1 januari 2027.
 - We voeren het lokale programma Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming uit.
2. **We voeren de wettelijke onderwijstaken uit:** leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten, onderwijsachterstandenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie, leerlingenvervoer en laaggeletterdheid.
3. **We bouwen aan een sterke sociale en pedagogische basis voor jeugdigen**, met aandacht voor mentale gezondheid, taalontwikkeling en samenwerking tussen school, wijk en zorg.
4. **Met de partners in het Waardenetwerk Kansrijke Jeugd werken we aan gelijke kansen voor alle kinderen om de belofte van Verbeter Breda te kunnen waarmaken:** "Kunnen worden wie je wilt zijn".
5. **We voeren het meerjarenprogramma Kansrijke Jeugd 2025-2027 uit via het waardenetwerk.**
6. **We nemen actief deel aan het Integraal Zorgakkoord (IZA).**
Samen met regiogemeenten en partners voeren we plannen uit op het gebied van preventie, zorg en gezondheid. Hierbij hebben we aandacht voor kansrijk opgroeien.
7. **In het kader van jeugdparticipatie evalueren we de inzet van jongerenambassadeurs.**

SUBTHEMA'S

De volgende subthema's zijn gebaseerd op de inkoopstrategie Jeugd WBO 2025 en de onderwijsvisie.

1.1.1. Doelmatige en beheersbare jeugdhulp

- We normaliseren opvoed- en opgroevragen, maken deze bespreekbaar en benutten de kracht van de pedagogische basis. Gezinnen met vragen die alleen een medische oplossing nodig hebben, worden daarnaar doorverwezen.
- We voeren de aangescherpte verordening Jeugd 2025 uit. Hiermee sturen we op wat werkt en de scherpen we de toegang tot jeugdhulp(d)aan.
- We voeren kwaliteitsonderzoeken uit bij jeugdhulpaanbieders. We zorgen dat zij hun geld rechtmatig en correct gebruiken.

1.1.2. Stevige Lokale Teams (SLT) voor passende en toegankelijke hulp en nabijheid en preventie

- We werken toe naar één centrale toegang voor jeugd- en gezinshulp.
- Het SLT beoordeelt hulpvragen en biedt vrij toegankelijk veelvoorkomende vormen van hulp.
- Door meer preventieve en collectieve activiteiten aan te bieden voor problemen in de wijk, thuis of op school worden specialistische trajecten en hiermee gepaard gaande kosten voorkomen.
- We gaan verder met de Proof of Concept SLT in Noordwest (WIJS!Breda).
- We willen vanaf 1 januari 2026 starten met een tweede Proof of Concept van een Stevig Lokaal Team in Zuidwest. Hiermee zetten we de beweging om de kosten omlaag te brengen én jongeren en gezinnen goede zorg te bieden door.
- De inkoop van Stevige Lokale Teams voor heel Breda vanaf 1 januari 2027 wordt dit jaar voorbereid en uitgevoerd.
- We kijken naar de effecten van de hulp voor jeugdigen en gezinnen en nemen de geleerde lessen van de POC ('s) mee in de inkoop voor Stevige Lokale Teams voor heel Breda vanaf 1 januari 2027.

De regionale inkoop schematisch weergegeven. (bron regionale inkoopstrategie, op maat en dichtbij)

1.1.3. Specialistische jeugdhulp als het nodig is

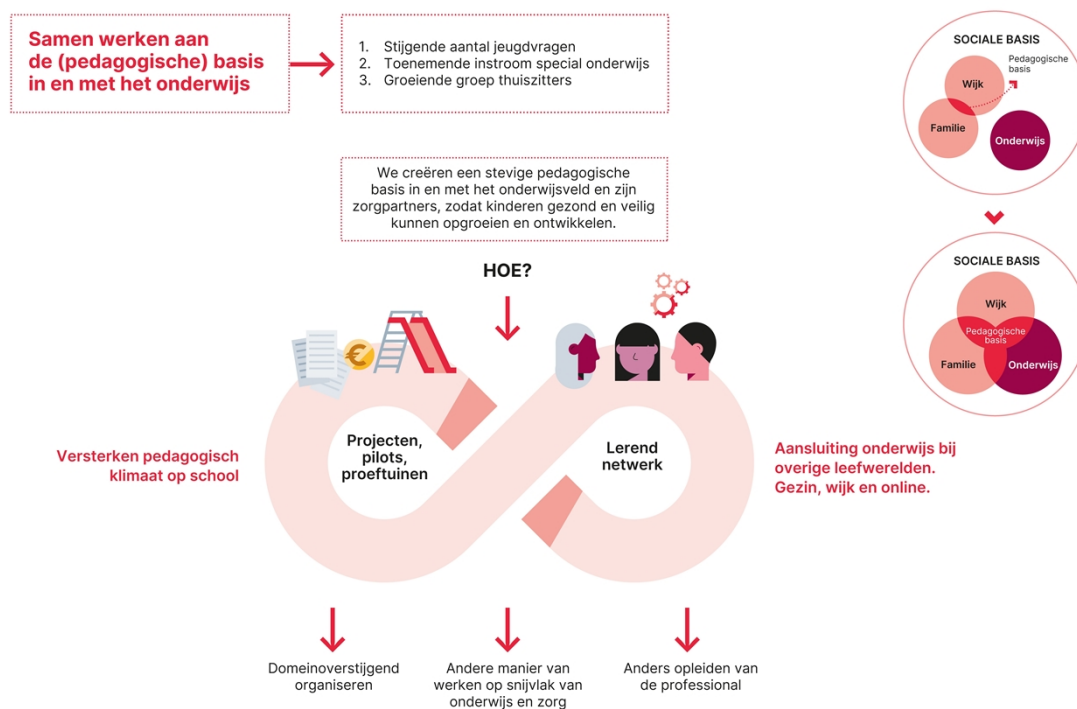
- We voeren het inkooptraject voor specialistische en locatie gebonden jeugdhulp in 2026 uit.
- We zetten in op voorkomen van dak- en thuisloosheid bij jongeren. Dit doen we door o.a. te investeren in:
 - Het monitoren van de effectiviteit van de website “Ik word 18” en de doorvoering van de nodige aanpassingen en/of aanvullingen.
 - Het voortzetten van Warm Thuis.
 - Het uitvoeren van een onderzoek naar de mogelijkheid om Kamers met Aandacht toe te voegen aan ons aanbod voor jongeren (i.s.m. met afdeling Maatschappelijke Opvang).
- We continueren de om- en afbouw van de JeugdzorgPlus, met hybride plekken, opbouw van alternatieven, inzet van Civiel Trajectberaad (CTB).
- We continueren de verbeteragenda Pleegzorg en blijven investeren in het behoud van pleegouders.
- We continueren het project Relatie en Scheiding om complexe scheidingen te voorkomen.

1.1.4. Sterke sociale en pedagogische basis om vroegtijdig te signaleren en preventief te werken

- Het programma “Samen werken aan de basis” wordt uitgevoerd.
- We continueren het lerende proces van het programma door middel van drie bouwstenen.

- Bouwsteen 1 betreft de concrete projecten die we uitvoeren. In 2026 zullen we afscheid nemen van projecten die niet bijdragen aan de beweging voor thuis en nabij onderwijs en zullen we de subsidieregeling voor schooljaar 2026-2027 aanscherpen met de geleerde lessen.
We kiezen voor projecten in het regulier onderwijs die het integreren van bepaalde doelgroepen in het regulier onderwijs stimuleren.
- Bouwsteen 2 betreft twee lerende netwerken. Eén voor de aansluiting van de leefwereld onderwijs met de overige leefwerelden voor brugfunctionarissen en soortgelijke functies zoals het SLT. Anderzijds bouwen we aan een lerend netwerk waarin de geleerde lessen van projecten voor het versterken van het pedagogisch klimaat in het onderwijs worden geanalyseerd en tot een advies worden verwerkt. De contouren van de lerende netwerken staan. In 2026 versterken we deze netwerken in aansluiting met overige netwerken, zodat we niet naast elkaar werken, maar met elkaar.
- Bouwsteen 3 legt de verbinding tussen de afdelingen intern, maar ook met de regiogemeenten binnen de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en de aangesloten inkoopregio's. In 2026 willen we voor inkoopregio WBO bindende samenwerkingsafspraken met onderwijs en jeugdhulpaanbieders, waarin we gelijk optrekken met de inkoopstrategie.

Overzicht programma sterke pedagogische basis:

1.1.5. Onderwijsvisie: kansrijk ontwikkelen in Breda

- De gemeente Breda voert samen met onderwijspartners het uitvoeringsprogramma van de onderwijsvisie uit. De focus ligt op drie opgaven:
 - Het bevorderen van gelijke kansen.
 - Het versterken van toekomstvaardig en praktijkgericht onderwijs.
 - Het stimuleren van actief burgerschap.

- In 2026 zetten we de ontwikkeling van familiescholen en de Educatiewijzer voort. We investeren in extra ondersteuning voor kansengelijkheid, versterken van techniekonderwijs en werken aan de realisatie van burgerschapsdoelen.

1.1.6. *Onderwijsachterstandenbeleid*

- De gemeente voert het onderwijsachterstandenbeleid uit via de wettelijke taak voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en via maatregelen in het primair onderwijs. Dit gebeurt in samenwerking met het Waardenetwerk Kansrijke Jeugd, subtafel Leert. De inzet bestaat uit:
 - Het tijdig signaleren van peuters met (risico op) een taalachterstand en het bieden van thuisondersteuning aan hen en hun ouders.
 - Het bieden van kinderopvang aan 350 peuters vanaf 2,5 jaar ter bevordering van hun taalontwikkeling.
Ondersteuning van basisscholen via schakelklassen en activiteiten gericht op taal- en talentontwikkeling.
- Met de specifieke uitkering 'Ontwikkeling Jonge Kind' zet Verbeter Breda in 2026 in op vijf basisscholen met:
 - Taaleducatie voor ouders bij de kinderopvang.
 - Toegang tot taalstimulerende opvang voor peuters vanaf 2 jaar.
 - Inzet van een extra onderwijsassistent in groep 1 en 2 met aandacht voor taalontwikkeling.

1.1.7. *Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten (Leerplicht en Doorstroompunt)*

- We willen het aantal vroegtijdig schoolverlaters, thuiszitters en verzuim beperken. Daarom zetten we het Regionaal Bureau Leren en het nieuwe regionale programma Voortijdig Schoolverlaten 2026–2029 in. We voeren de volgende onderdelen uit:
 - Vijf nieuwe programmalijnen in de regionale aanpak VSV 2026–2029.
 - Zes speerpunten uit het Koersdocument Leerrecht en Doorstroompunt 2024–2026
 - Intensieve samenwerking tussen onderwijs, leerplicht, Doorstroompunt en de arbeidsmarktregio

1.1.8. *Taal, laaggeletterdheid en basisvaardigheden*

- De gemeente Breda werkt aan het verbeteren van basisvaardigheden via:
 - Een gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid.
 - Laagdrempelige ondersteuning via het Digi-Taalhuis in het centrum en vier Digi-Taalpunten in de wijken.
 - Versterking van de samenwerking tussen het Digi-Taalhuis en het Informatiepunt Digitale Overheid.
 - Eenvoudige communicatie, met aandacht voor inwoners met beperkte taal-, reken- of digitale vaardigheden, in samenwerking met het Taalpanel.

- Uitvoering van het regionale plan Aanpak laaggeletterdheid West-Brabant 2026–2029.

1.1.9. Leerlingenvervoer

- De gemeente stimuleert de zelfredzaamheid van ouders en kinderen. In 2026 zetten we de pilot voort waarin kinderen leren zelfstandig te reizen met het openbaar vervoer.
- Daarnaast gaan we in gesprek met ouders over hun verantwoordelijkheid voor het vervoer van hun kind. We wijzen op de mogelijkheden voor een buspasvergoeding of kilometervergoeding. Doel is het verminderen van het gebruik van georganiseerd busvervoer wanneer een kind in staat is om een stap naar meer zelfstandigheid te maken.

INDICATOREN

De indicatoren geven de ontwikkeling van het gebruik van jeugdhulp weer en zijn niet direct te koppelen aan één subthema. De uitkomsten worden direct of indirect beïnvloed door de activiteiten en veranderingen die wij op verschillende terreinen in 2026 doorvoeren. De indicatoren hebben een belangrijke signalerende functie voor de veranderingen die worden beoogd. Indien tijdens de uitvoering blijkt dat ook de indicatoren moeten worden bijgesteld, volgen gedurende het reguliere herijtingsproces voorstellen.

Thema-indicatoren

Indicator: Beweegrichtlijn

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn (onderdeel: 7 dagen per week minstens een uur matig intensieve inspanning)

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
			45	

Toelichting: Deze indicator wordt éénmaal per 2 jaar gemeten, in de oneven jaren. Voor 2026 wordt er daarom géén streefwaarde bepaald.

Indicator: Absoluut schoolverzuim

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 leerlingen

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
6,7	7,1	6,3	3	6,3

Toelichting: Afgelopen jaren hebben we een te lage streefwaarde gehanteerd. De plaatsing en doorstroom van Oekraïense leerlingen bleef een grote uitdaging.

Indicator: Voortijdig schoolverlaters

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
2,4	2,4	2,2	1,8	2,2

Toelichting: Afgelopen jaren hebben we een te lage streefwaarde gehanteerd op deze landelijke verplichte indicator. We zien een redelijk stabiele situatie. Complexiteit van zorgvragen neemt nog niet af. Wachtlijsten voor hulp zijn lang met thuiszitters als gevolg. De weg terug naar passend onderwijs of werk is daardoor moeilijker.

Indicator: Hulpvragen CJG

Omschrijving: Totaal aantal unieke hulpvragen die ontvangen worden bij het CJG

Thema-indicatoren

Bron: Registratie CJG

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
2851	2972	2960	2229	

Toelichting: Door aanpassing van het CJG op de managementinformatie kunnen we op dit moment geen streefwaarde vullen. We gaan met het CJG in gesprek om de informatie opnieuw inzichtelijk te krijgen.

Indicator: Meldingen toegang

Omschrijving: Totaal aantal unieke hulpvragen om ondersteuning of procesregie

Bron: Gemeente Breda, WIZ applicatie

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
2892	3176	3174	2859	2574

Toelichting: Door de komst van SLT en de geplande veranderingen verwachten we dat er minder hulpvragen bij de toegang komen. We verwachten een zelfde afname als in 2025 van ongeveer 10%.

Indicator: Instroom jeugdigen zorg

Omschrijving: Aantal unieke jeugdigen voor de eerste keer in zorg en aantal jeugdigen die na 12 maanden uit zorg weer in zorg komen

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		1576	1600	1136

Toelichting: Door de beweging naar de Stevige Lokale Teams zal de instroom afnemen.

Indicator: Herhaald beroep jeugdigen zorg

Omschrijving: Aantal unieke jeugdigen (0 t/m 23 jaar) die na minimaal drie maanden en maximaal 12 maanden geen zorg te ontvangen, terugkomen in de zorg

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		506	400	380

Toelichting: Door de reeks van maatregelen zal het herhaald beroep naar verwachting verder afnemen. Dit in lijn met de beweging de juiste hulp en zorg op de juiste plek.

Indicator: Uitstroom jeugdigen zorg

Omschrijving: Totaal aantal unieke jeugdigen (0 t/m 23 jaar) waarbij de zorg beëindigt en niet binnen een jaar terugkomt

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		1985	1800	2000

Toelichting: Door de afbakening van jeugdhulp en de beweging naar Stevige Lokale Teams zal de uitstroom naar verwachting toenemen.

Indicator: Jeugdigen zorg (0 t/m 17 jaar)

Omschrijving: Aantal unieke jeugdigen in zorg in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		4762	5000	4700

Thema-indicatoren

Toelichting: Het realisatiecijfer over 2024 is onjuist tot stand gekomen. Het werkelijke realisatiecijfer betrof 5030. Door de afbakening van jeugdhulp en de beweging naar Stevige Lokale Teams verwachten we een afname in de cijfers.

Indicator: Jeugdigen zorg (18 t/m 23 jaar)

Omschrijving: Aantal jeugdigen in zorg in de leeftijd van 18 tot en met 23 jaar

Bron: Gemeente Breda, Zorgned

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		347	70	70

Toelichting: Het realisatiecijfer over 2024 is onjuist tot stand gekomen. Het werkelijke realisatiecijfer betrof 78.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Opgroeien

Het begrotingssaldo is met € 5 miljoen toegenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- We hebben € 2,3 miljoen aan reguliere loon- en prijscompensatie toegevoegd.
- De kosten voor jeugdzorg blijven stijgen, terwijl de bijdragen vanuit het Rijk onvoldoende meegroeien met de toenemende kosten. Om de gestegen kosten op te vangen is vanuit het meerjarenperspectief voor 2026 € 1,9 miljoen toegevoegd. De verwachte stijging van de kosten is vanaf 2027 opgenomen in het risicoprofiel. We doen dit, omdat we verwachten dat de genomen beheersmaatregelen in de tijd effectiever worden. Daarnaast komt er vanaf 2028 een nieuw 'financieel arrangement' voor jeugdzorg om de jeugdmiddelen opnieuw over gemeenten te verdelen.
- Vanuit het Rijk ontvangen we vanaf 2026 € 0,6 miljoen extra (ten opzichte van 2025). Deze extra middelen zijn bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd, waarin afspraken zijn gemaakt over het verbeteren van de jeugdzorg.
- Zoals in de kadernota 2025 opgenomen, nemen in 2026 en 2027 de lasten af met € 0,3 miljoen doordat de in de begroting 2024 toegekende extra middelen voor leerlingenvervoer niet volledig nodig zijn binnen het huidige contract.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Opgroeien	145.762	137.094	143.178	139.339	130.321	130.545
Totaal Lasten	145.762	137.094	143.178	139.339	130.321	130.545
Baten						
Opgroeien	64.020	56.708	57.928	57.928	57.928	57.928
Totaal Baten	64.020	56.708	57.928	57.928	57.928	57.928
Gerealiseerd resultaat	81.743	80.386	85.250	81.411	72.394	72.617

BELEIDSSTUKKEN THEMA OPGROEIEN

Naam document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd (hulp) 2020-2023	2020
Strategieplan jeugdhulp regio WBO 2030	2022/2023
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	2019
Onderwijsvisie 2025 - 2030	2025
Inkoopstrategie Jeugd WBO	2025

1.2 Thema Betrokken zijn

DOELENBOOM

Hoofddoelstellingen

We maken de Wmo klaar voor de toekomst, zodat ondersteuning ook op lange termijn beschikbaar blijft

We versterken de veerkracht van inwoners, stimuleren betrokken wijken en bouwen aan een sterke sociale basis

We versterken vakmanschap en samenwerking tussen professionals en organisaties

We sturen daadkrachtig op resultaten

We zetten in op een inclusieve en gelijkwaardige samenleving

Wat gaan we daarvoor doen?

- Algemene activiteiten in thema 'Betrokken zijn'

- Opgave Veerkrachtige inwoners, betrokken wijken en versterken sociale basis uitvoeren
- Opgave Vakmanschap en de kracht van samenwerken uitvoeren
- Opgave Daadkrachtige sturing uitvoeren
- Inclusieve en gelijkwaardige samenleving/beleidskader Inclusief Samenleven uitvoeren

Hoe monitoren we?

- Indicator: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven
- Indicator: Tevredenheid Wmo hulpmiddel/-voorziening

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Deze hoofddoelstellingen zijn gebaseerd op het [Beleidskader Wmo](#), het [Beleidskader Breda Samen Doorpakken](#) en het [Beleidskader Inclusief Samenleven](#).

Hoofddoelstellingen

1. **We maken de Wmo klaar voor de toekomst, zodat ondersteuning ook op lange termijn beschikbaar blijft.**
Het beleidskader Wmo geeft richting aan hoe we de ondersteuning in Breda de komende jaren organiseren. We zorgen dat de Wmo ook op lange termijn beschikbaar en uitvoerbaar blijft.
2. **We zorgen voor veerkrachtige inwoners, stimuleren betrokken wijken en versterken de sociale basis.**
We stimuleren inwoners om zelfredzamer te worden en elkaar te ondersteunen. We bouwen aan buurten waar inwoners betrokken zijn en samen een sterke sociale basis vormen.
3. **We versterken vakmanschap en samenwerking tussen professionals en organisaties.**
We zorgen bij professionals voor goed vakmanschap, effectief werken en blijven leren. Dit borgen we in alle lagen van de klantreis. Goed vakmanschap gaat over hoe professionele medewerkers in het vak staan, de inzet en het effect van interventies, het werken aan vernieuwing en verbetering van de dienstverlening en het onderhouden van de vakbekwaamheid.
4. **We zetten in op daadkrachtige sturing.**
We organiseren meer (collectieve) ondersteuning in de sociale basis. Maatwerk zetten we alleen in als er geen andere oplossingen zijn. Zo houden we de Wmo uitvoerbaar en doelmatig.
5. **We zetten in op een inclusieve en gelijkwaardige samenleving.**
Iedereen moet zich thuis, verbonden en gewaardeerd voelen, ongeacht achtergrond, geslacht, gender, religie, seksuele oriëntatie, leeftijd of beperking.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken voeren we in 2026 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder 'wat gaan we daarvoor doen?' Allereerst worden algemene activiteiten beschreven en daarna worden in subthema's specifiekere activiteiten genoemd. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Dit zijn de belangrijkste zaken waar we ons in 2026 op richten:

1. **We gaan uitvoeringsplannen van het beleidskader Wmo opstellen en uitvoeren**
Deze opdrachten zijn nader uitgewerkt in onderstaande subthema's.
2. **Binnen het waardenetwerk Zelf- en Samenredzaamheid versterken we de zelfredzaamheid en de sociale basis van onze inwoners.**
Activiteiten worden onder meer uitgevoerd via het telefonische aanmeldpunt Zorg Voor Elkaar Breda, sociaal-maatschappelijk werk, mantelzorgondersteuning, wijknetwerkers, ggz-preventie en Later is Nu.
3. **Op verschillende plekken experimenteren we met communitybuilding.**
In 2026 gaan we dit, als onderdeel van de uitvoeringsagenda Wmo, verder uitwerken en efficiënter organiseren in samenwerking met de betrokken organisaties.
4. **We sluiten in 2026 een nieuw contract voor hulpmiddelen af, zoals scootmobielen, tilliften en rolstoelen.**
5. **We zetten stappen om een dementievriendelijke gemeente te worden.**
We investeren in de scholing van medewerkers en versterken het lokale netwerk rond dementie.
6. **We blijven de Voor Elkaar Pas inzetten om reizen met het openbaar vervoer te stimuleren.**
Een vrijwillige mobiliteitsconsulent helpt inwoners hierbij.
7. **We nemen deel aan het Integraal Zorgakkoord (IZA).**
Samen met regiegemeenten en zorg- en welzijnspartners voeren we transformatieplannen uit op het gebied van preventie, zorg en gezondheid. Een belangrijke pijler is het investeren in mentale gezondheidsnetwerken met als doel de juiste hulp sneller te bieden, problematiek te voorkomen en de beschikbare capaciteit optimaal te benutten. Binnen het IZA richten we ons ook op kwetsbare ouderen en een beweging naar een sterkere eerste lijn, waarbij de nadruk ligt op passende zorg op de juiste plek met meer aandacht voor gezondheid en welzijn (onder andere welzijn op recept en zorgzame buurten).

SUBTHEMA'S

Deze subthema's volgen uit het beleidskader Wmo en het beleidskader Inclusief Samenleven.

Uit het beleidskader Wmo:

Het uitvoeringsprogramma van het Wmo beleidskader is nog in ontwikkeling. In 2026 willen we ons ten minste richten op de volgende onderwerpen.

1.2.1. Beleidskader Wmo: Veerkrachtige inwoners, betrokken wijken en een sterkere sociale basis

- We maken een heldere boodschap met uitleg over wat inwoners zelf kunnen doen, wat wij van onze inwoners verwachten en wat inwoners van ons mogen verwachten. We dragen daarbij uit dat hobbels bij het leven horen. We helpen inwoners om hiermee om te gaan, in plaats van te streven naar volledig herstel.
- We zorgen voor toegankelijke informatie en advies dicht bij huis.
- We helpen inwoners om vaardigheden te leren waarmee ze zelfstandiger worden.
- We ondersteunen vrijwilligers(organisaties) met aandacht voor duurzame vrijwilligerstaken in werkgeverschap. Ook ondersteunen we mantelzorgers met aandacht voor duurzame mantelzorgwaardering, mantelzorgtaken in werkgeverschap en het opzetten van een mantelzorgplein.

1.2.2. Beleidskader Wmo: Vakmanschap en de kracht van samenwerken

- We verbeteren de processen, zodat eenvoudige hulpvragen snel afgehandeld worden. Dit doen we door de integrale samenwerking te verbeteren en het vakmanschap van professionals te versterken.
- We bouwen aan strategische partnerschappen en werken gebiedsgericht. We verbinden het Stevig Lokaal Team (SLT) Jeugd met andere leeftijden en werken toe naar één SLT voor 0-100 jaar.
- We versterken de samenwerking tussen de domeinen, zoals medische zorg, langdurige zorg en het ruimtelijk domein.
- We zorgen voor soepele samenwerking tussen het voorliggend veld en maatwerkaanbieders, en zorgen voor efficiënt op- en afschalen. We borgen een waakvlamfunctie in onze processen.
- We onderzoeken of reablement (tijdelijke ondersteuning gericht op zelfstandigheid) werkt voor inwoners met huishoudelijke hulp of hulpmiddelen. Hiermee proberen we inwoners weer in hun eigen kracht te zetten, waardoor ze geen of minder hulp nodig hebben.

1.2.3. Beleidskader Wmo: Daadkrachtige sturing

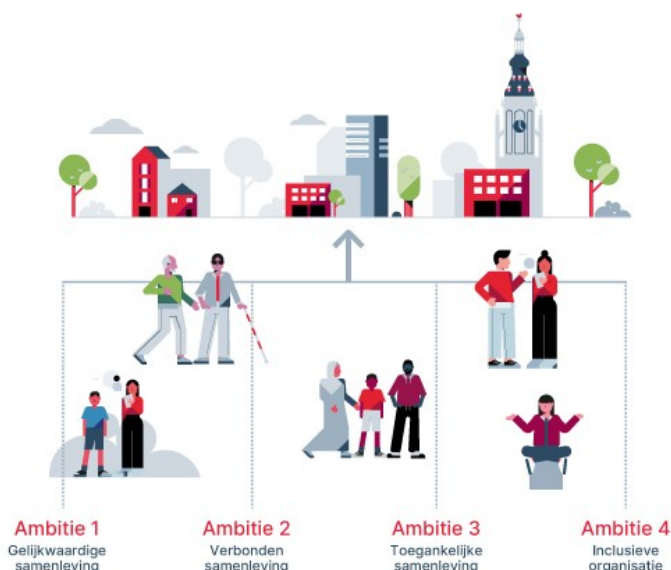
- We beoordelen Wmo-aanvragen nog scherper en kijken eerst of er voorliggende oplossingen zijn. Hiermee houden we grip bij de poort.
- We financieren alleen activiteiten in het voorliggend veld die aantoonbaar effectief zijn. We onderzoeken of gesubsidieerde activiteiten voldoende resultaat opleveren.

- We bieden professionele ondersteuning alleen als het echt nodig is, en zo kort mogelijk. We verschuiven ondersteuning waar mogelijk van maatwerk naar de sociale basis. Ook stimuleren we de instroom naar (beschut) werk als dit passend is. Verder stimuleren we de doorstroom van Wmo-dagbesteding naar (beschut) werk, bijvoorbeeld via WRKLAB76. Dit doen we onder andere door de interne samenwerking te verbeteren.
- Sinds medio 2023 kijken we bij het indiceren van huishoudelijke ondersteuning nog beter naar wat cliënten zelf kunnen doen en communiceren we daar duidelijk over. Ook in 2026 blijven we dit doen en introduceren we een lichtere vorm van huishoudelijke ondersteuning (HO licht). Het is onduidelijk wanneer het abonnementstarief wordt afgeschaft en wordt vervangen door een inkomensafhankelijke eigen bijdrage.
- We bieden collectieve voorzieningen op specifieke locaties, in plaats van individueel maatwerk.
- We sturen strakker op passende ondersteuning en meetbare resultaten. Via procesregie en stevig contractmanagement willen we de doelmatigheid van de ondersteuning die we inzetten monitoren. Ook gaan we meer sturen op onze interne organisatie, en op subsidie- en contractafspraken.
- We werken aan een nieuw inkoopmodel met strategische partners.
- We verminderen de administratieve lasten door slimme technologie in te zetten.

1.2.4. Beleidskader Inclusief samenleven: Inclusieve en gelijkwaardige samenleving

- We voeren het beleidskader Inclusief Samenleven uit.
- We maken een antidiscriminatie-agenda en voeren die uit met onze partners. We richten ons op bewustwording, betere toegang tot ondersteuning, sterkere meldvoorzieningen, een discriminatiescan en het bevorderen van gelijke behandeling.
- We stellen een actieplan op tegen straatintimidatie en voeren dat samen met onze partners uit. We verbeteren de veiligheid in de stad door onder andere het meldpunt straatintimidatie bekender en toegankelijker te maken.
- We actualiseren de regenboogagenda en werken samen aan de uitvoering daarvan.
- We voeren de Bredase Agenda Toegankelijkheid uit met onze partners in de stad. Zo zorgen we ervoor dat iedereen in Breda zelfstandig kan meedoen, zowel fysiek als sociaal.
- Binnen het waardenetwerk DGI maken we een actieplan. Hierin werken we samen met onze partners aan een stad waar iedereen zich welkom, verbonden en gewaardeerd voelt. We vertalen dit naar concrete projecten.

Uit het beleidskader Inclusief Samenleven:

INDICATOREN

In het beleidskader Wmo en het beleidskader Inclusief Samenleven is vastgesteld dat er nieuwe indicatoren worden ontwikkeld. Bij het beleidskader Inclusief Samenleven streven we naar passende indicatoren op het gebied van discriminatie en inclusie. Bij Wmo ontwikkelen we indicatoren die te maken hebben met maatwerkvoorzieningen, ondersteuning in de sociale basis, het verbeteren van de zelfredzaamheid en de toename van vaardigheden. Deze indicatoren sluiten beter aan op de thema's hierboven en de beweging die volgt uit het beleidskader Wmo. In 2026 en 2027 doen we voorstellen voor passende indicatoren.

Onderstaande indicatoren geven een algemeen beeld van de effecten van de ondersteuning en de tevredenheid over de Wmo-hulpmiddelen- en voorzieningen.

Thema-indicatoren

Indicator: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven

Omschrijving: Percentage Wmo-cliënten dat het helemaal eens of eens is met de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'

Bron: Gemeente Breda, cliëntervaringsonderzoek Wmo

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
77	76	78	75	75

Toelichting: Ook op basis van nieuwe Wmo beleidsplan (Versterken wat nodig is voor houdbare ondersteuning) blijven we investeren op betere kwaliteit van leven. Dat doen we door versterken van veerkrachtige inwoners door versterken van de sociale basis; we versterken het vakmanschap en de kracht van samenwerken en we hebben een doel- en resultaatgerichte regie en sturing.

Indicator: Tevredenheid Wmo hulpmiddel/-voorziening

Omschrijving: Percentage van respondenten clientervaringsonderzoek Wmo dat zegt (heel) tevreden te zijn over de ontvangen hulpvoorziening of het hulpmiddel

Bron: Gemeente Breda, cliëntervaringsonderzoek Wmo

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		83	75	75

Toelichting: We dragen een heldere boodschap uit, met uitleg over wat de inwoner zelf kan doen en wat wij van de inwoner verwachten als hij een vraag stelt aan de Wmo. We versterken vakmanschap met aandacht, oprechte betrokkenheid, goed

Thema-indicatoren

luisteren en langdurig verbonden zijn aan een bepaald gebied of plek. Dat zijn onderdelen die ten gunste komen van de tevredenheid over de ontvangen hulpvoorziening of het hulpmiddel. De wijziging gaat plaatsvinden naar meer collectief aanbod.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Betrokken zijn

Het begrotingssaldo is met € 3,4 miljoen toegenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- We hebben € 1,9 miljoen aan reguliere loon- en prijscompensatie toegevoegd.
- De invoering van een inkomensafhankelijke bijdrage voor Wmo-voorzieningen is uitgesteld van 2026 naar 2027. Daardoor lopen we een verwachte besparing mis. Hiervoor zijn we gecompenseerd door het Rijk. De toename ten opzichte van 2025 van € 1,4 miljoen.
- Zoals in de kadernota 2025 opgenomen, dalen de lasten vanaf 2026 met € 0,3 miljoen doordat we minder afhankelijk worden van arbeidsmatige dagbesteding en via strakker contractmanagement de doelmatigheid van ondersteuning verhogen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Betrokken zijn	67.881	68.836	72.056	70.761	71.296	71.560
Totaal Lasten	67.881	68.836	72.056	70.761	71.296	71.560
Baten						
Betrokken zijn	2.948	3.140	2.930	3.340	3.355	3.368
Totaal Baten	2.948	3.140	2.930	3.340	3.355	3.368
Gerealiseerd resultaat	64.932	65.696	69.126	67.422	67.941	68.193

BELEIDSSTUKKEN THEMA BETROKKEN ZIJN

Naam document	Jaar
Beleidskader Wmo versterken wat nodig is voor houdbare ondersteuning	2025
Beleidskader Inclusief Samenleven	2025
Beleidskader Breda Samen Doorpakken	2023

1.3 Thema Thuis

DOELENBOOM

Hoofddoelstellingen

Inwoners zo lang en goed mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen

Iedereen in Breda heeft een veilig (t)huis

Beëindigen dak- en thuisloosheid

De kwaliteit van leven van kwetsbare inwoners met (complexe) problematiek verbeteren en overlast verminderen

We realiseren voldoende passende woonplekken/woonvormen op de juiste plek met de juiste zorg en ondersteuning

Wat gaan we daarvoor doen?

- Algemene activiteiten in thema 'Thuis'
- Inwoners kunnen zo lang en goed mogelijk zelfstandig (blijven) wonen/activiteiten Beschermde Wonen
- Uitvoeren Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)
- Dak - thuisloosheid/uitvoeren beleidskader "Een (t)huis=een zorg minder"
- Integraal Meldpunt Crisiszorg met Crisisinterventie West-Brabant
- Aanpak van mensen met onbegrepen gedrag
- Pact Wonen en Zorg/uitvoeringsagenda van de Woonvisie
- Regionaal afsprakenkader Wonen, welzijn en zorg Baronie
- Verbeteren van de uitstroom uit maatschappelijke opvang, beschermd wonen, vrouwenopvang en jeugdhulp in de regio Breda

Hoe monitoren we?

- Indicator: Gehuisveste daklozen
- Indicator: Verblijf Doorstroomvoorziening
- Indicator: Doorstroom Beschermd Wonen

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Deze hoofddoelstellingen sluiten aan bij de [Woonvisie Thuis in Breda 2024 -2040](#) en zijn gebaseerd op het [Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda](#), het [Regionaal Beleidskader Geweld in Afhankelijkheidsrelaties \(GIA\) en Crisiszorg](#) en het [Beleidskader Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie regio Breda "Een \(t\)huis= een zorg minder](#).

Hoofddoelstellingen

1. **We willen dat inwoners zo lang en goed mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen.**
Waar nodig maken zij gebruik van hun netwerk of kunnen zij gebruikmaken van laagdrempelige ondersteuning of begeleiding. We bieden beschermd wonen voor inwoners met een lichte verstandelijke beperking en/of psychische of psychosociale problemen die zich niet zelfstandig kunnen handhaven in de samenleving en die 24 uur per dag ondersteuning in de nabijheid nodig hebben.
2. **Iedereen in Breda heeft een veilig (t)huis.**
Door diverse oorzaken kunnen inwoners in onveilige thuissituaties terechtkomen. Bijvoorbeeld door huiselijk geweld. Met het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming willen we ervoor zorgen dat er om huishoudens heen een lokaal team staat dat een gerichte aanpak biedt bij onveiligheid, zodat er duurzame oplossingen komen. In sommige situaties zakken mensen ondanks alle hulp toch verder weg in schulden, verslaving, psychische problematiek of onveiligheid, waardoor ze op straat belanden. Dan is er het vangnet van de maatschappelijke opvang.

3. Beëindigen dak- en thuisloosheid.

In lijn met het Nationaal Actieplan Dakloosheid 'Eerst een Thuis' willen we dakloosheid in 2030 beëindigen. We voeren het regionale beleidskader 'Een (t)huis = een zorg minder' uit. Dit omvat maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingspreventie. De lokale en regionale taken van dit beleidskader zijn samengevat in de volgende afbeelding:

Regionaal beleidskader

Maatschappelijke Opvang (MO) - Openbare Geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) - Verslavingspreventie

Lokale verantwoordelijkheid en financiering

Preventie

- › Voorkomen van dak- en thuislozen inclusief aanpak economische daklozen
- › Ontmoeting en activering kwetsbaren inclusief dreigend dak- en thuislozen

Regionale verantwoordelijkheid en financiering

Uitvoering

- › Ontmoeting en activering dak- en thuislozen
- › Toeleiden naar zorg en voorkomen overlast
- › Opvang
- › Verslavingspreventie

Lokale verantwoordelijkheid en financiering

Nazorg en Terugvalpreventie

- › Landen in de wijk
- › Voorkomen van terugval

4. We willen de kwaliteit van leven van kwetsbare inwoners met (complexe) problematiek verbeteren en overlast verminderen.

We houden hen in beeld en zetten waar nodig de juiste hulp en ondersteuning in om (verdere) escalatie te voorkomen, de veiligheid te herstellen en overlast te verminderen.

5. We zorgen voor voldoende passende woonplekken en woonvormen, op de juiste plek en met de juiste zorg en ondersteuning.

Voor onze urgentiegroepen willen we zorgen voor meer passende woonplekken en woonvormen. Voor inwoners die ouder worden willen we meer woonvormen tussen een eigen huis en een (verzorgings)tehuis.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken worden in 2026 activiteiten uitgevoerd. Deze worden beschreven onder 'wat gaan we daarvoor doen'.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Dit zijn de belangrijkste zaken waar we ons in 2026 op richten:

Algemeen

1. Inwoners kunnen zo lang en goed mogelijk zelfstandig (blijven) wonen.

- Vanaf 2026 gaat de nieuwe inkoop van beschermd wonen in. Samen met de aanbieders van beschermd wonen bieden we een passend aanbod. We houden hierbij specifiek rekening met jongeren en mensen met verslavingsproblematiek.

- Voor de intramurale cliënten die beschermd wonen, werken we samen met zorgaanbieders aan een betere structuur om cliënten met complexe problematiek te kunnen plaatsen. Dit doen we door afspraken te maken over acceptatieplicht en een overlegtafel met zorgaanbieders.
- De komende periode werken we samen met corporaties, zorgaanbieders en gemeenten in de regio aan het stapsgewijs mogelijk maken dat cliënten die verblijven in beschermd wonen zelf hun huur betalen.
- Samen met het Zorgkantoor, zorgaanbieders en de regiogemeenten zetten we stappen om te komen tot een voorziening voor hoogcomplex zorg en een woonvorm voor mensen met onbegrepen gedrag.

2. Een veilig (t)huis

- **Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)**
 - Samen met Veilig Thuis, de Vrouwenopvang en lokale netwerkpartners bieden we ondersteuning aan slachtoffers en plegers van huiselijk geweld. We beschikken over opvangplekken voor vrouwen en kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen blijven.
 - We versterken en verbeteren de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale werkveld.
 - We brengen de visie 'gefaseerd samenwerken' in de praktijk met de daaraan gekoppelde top-drie methodiek en het gebruik van de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- **Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming**
 - Met het Sterk Lokaal Team organiseren we hulp en ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk. Het creëren van veiligheid heeft daarbij prioriteit.
 - We richten de regionale expertise op het gebied van veiligheid in gezinnen en huishoudens efficiënter in. Zo kan die ingezet worden in het lokale werkveld, ondersteunend aan lokale eerstelijns professionals.
 - Samen met de 13 regiogemeenten werken we aan verrijkend vakmanschap. We creëren een leeromgeving waarin professionals in netwerkverband samen leren. Dat is belangrijk bij het samenwerken aan veiligheid binnen gezinnen. We stimuleren dat (toekomstige) professionals van het Sterk Lokaal Team en professionals die werken in de sociale basis gebruikmaken van deze leeromgeving.

3. Dak- en thuisloosheid

In samenwerking met onze partners hebben we nieuwe ambities geformuleerd om het aantal dak- en thuisloze mensen in de regio Breda terug te dringen. Voor 2026 stellen we een uitvoeringsplan op, waarbij we met de volgende onderwerpen aan de slag gaan:

- We voorkomen (herhaalde) dak- en thuisloosheid door preventie- en nazorgactiviteiten. Dat doen we zo:
 - We versterken de preventie- en nazorgactiviteiten en breiden die verder uit om (herhaalde) dak- en thuisloosheid te voorkomen. Hiervoor ontwikkelen we een integraal plan van aanpak voor preventie en nazorg.

- We scherpen onze aanpak van dak- en thuisloosheid aan volgens het principe 'wonen eerst'.
 - We stimuleren de uitstroom uit de maatschappelijke opvang en tijdelijke woonplekken naar een duurzame verblijfsplek.
 - We creëren nieuwe tijdelijke woonplekken voor dak- en thuisloze mensen als overbrugging naar een zelfstandige woning. Samen met onze partners spannen we ons in om de verblijfsduur in tijdelijke woonplekken te verkorten.
 - We stimuleren een duurzame uitstroom uit de maatschappelijke opvang. Om die uitstroom te bereiken, investeren we in (proces)regie en versterken we de samenwerking met ggz-behandelaars (inclusief verslavingszorg).
 - We bouwen de bezetting af in de dag- en nachtopvang van dak- en thuisloze mensen (de doorstroomvoorziening). We creëren nieuwe specifieke opvang- en woonvormen die aansluiten op de diverse ondersteuningsbehoeften van dak- en thuisloze mensen. We richten ons hierbij vooral op mensen met (actieve) verslavingsproblemen. Dat doen we zo:
 - We ontwikkelen een specifieke aanpak voor dak- en thuisloze jongeren met complexe hulpvragen, inclusief opvang- en verblijfsplekken en zelfstandige woonvormen.
 - We starten met de pilot Probeerhuis. Dit zijn tijdelijke woonplekken voor dak- en thuisloze mensen met complexe hulpvragen die minder goed functioneren in een groep.
 - We creëren nieuwe woonvormen en verblijfsvoorzieningen voor mensen met (hoog)complexe problematiek die geen stabiele verblijfsplek hebben.
 - We starten een pilot voor de nachtopvang van dak- en thuisloze mensen.
- 4. Verbeteren van de kwaliteit van leven van kwetsbare inwoners met (complexe) problematiek en overlast verminderen.**
- Samen met de 13 regiogemeenten en onze netwerkpartners zijn we per 1 juli 2025 gestart met een Integraal Meldpunt Crisiszorg met Crisisinterventie. Bij dit meldpunt zijn de crisisdiensten samengebracht in één integraal team en kan bij een acute melding direct actie worden ondernomen. In 2026 ontwikkelen we het meldpunt verder door.
 - We bouwen in Breda verder aan onze aanpak van mensen met onbegrepen gedrag. We nemen deel aan het 4-jarige subsidietraject Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag. Daarin ontwikkelen ervaringsdeskundigen, gemeenten, zorgpartners en het onderwijs samen goede hulp voor mensen met onbegrepen gedrag. Hiernaast zetten we in op psycho-educatie, zodat wijkbewoners leren omgaan met mensen met onbegrepen gedrag.
- 5. Voldoende passende woonplekken en woonvormen, op de juiste plek met de juiste zorg en ondersteuning.**
- Samen met onze partners binnen het pact Wonen en Zorg werken we aan de uitvoeringsagenda van de Woonvisie. We werken onder andere aan beleid voor collectieve en innovatieve woonvormen. Ook stimuleren we de doorstroming van senioren op basis van vrijwilligheid.

- We voeren het regionale afsprakenkader 'Wonen, welzijn en zorg Baronie' uit. Daarbij maken we onder andere afspraken over een fair share-verdeling van de beschikbare woonplekken over de urgentiegroepen.
- We benutten de bestaande woningvoorraad beter (bijvoorbeeld met het project 'Onder de Pannen') en zorgen voor meer woonplekken voor uitstromers uit voorzieningen. Ook richten we gemeenschappelijke woonvormen in voor mensen met zorgbehoeften, onder andere voor ouderen die een woonvorm zoeken die tussen thuis en een verzorgingstehuis in zit.
- Samen met zorgpartijen, corporaties en gemeenten werken we aan een betere uitstroom uit de maatschappelijke opvang, beschermd wonen, de vrouwenopvang en de jeugdhulp in de regio Breda. Het Regionaal Transferpunt toetst de aanvragen van zorgaanbieders om hun cliënten met voorrang uit te laten stromen naar een woning. Binnen het Regionaal Transferpunt breiden we het aantal doelgroepen in fases verder uit.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Gehuisveste daklozen

Omschrijving: Percentage daklozen van de uitgestroomde daklozen dat passend gehuisvest is

Bron: Gemeente Breda, WIZ

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
34			50	50

Toelichting: Met het voortzetten van projecten uit het versterkingsplan dak- en thuislozen, een gedegen analyse van de doelgroep en de inzet van meer tussenvoorzieningen verwachten we de uitstroom te bevorderen en het percentage passend gehuisveste daklozen te vergroten.

De realisatiewaarden voor 2023 en 2024 zijn niet beschikbaar. Op basis van de huidige registratie is wél de totale uitstroom in beeld, maar kan voor een deel van de uitstroom niet goed worden bepaald of er al dan niet sprake is van passende huisvesting. In het volgende herijkingstraject wordt geprobeerd om hiervoor een passende oplossing te vinden.

Indicator: Verblijf Doorstroomvoorziening

Omschrijving: Percentage unieke cliënten (t.o.v. totaal aantal cliënten) dat maximaal drie maanden in de Doorstroomvoorziening verblijft gedurende 1 januari t/m 31 december

Bron: Registratie SMO

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		62	50	50

Toelichting: Deze streefwaarde ligt in het verlengde van de resultaten van de afgelopen jaren.

Indicator: Doorstroom Beschermd Wonen

Omschrijving: Totaal aantal unieke personen bij wie de voorziening Beschermd Wonen is beëindigd in het jaar minus het aantal personen waarbij de voorziening is gestart in dat jaar

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		61	30	50

Toelichting: In 2022 en 2023 zagen we de impact van het toeleiden van cliënten naar de Wlz. Hierdoor was de uitstroom hoog. We verwachten dat in 2024 en 2025 de doorstroom ongeveer gelijk blijft.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Thuis

Het begrotingssaldo is afgenomen met € 3,3 miljoen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- Er is een afname van € 2,6 miljoen door het vervallen van tijdelijke budgetten uit voorgaande jaren (budgetoverhevelingen). Deze budgetten waren bedoeld voor regionale opgaven, zoals maatschappelijke opvang en de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- Er is een afname van € 0,7 miljoen vanwege een verlaging van de decentralisatie-uitkering voor de vrouwenopvang (DUVO).
- Er is een afname van € 1 miljoen door een taakstelling bij beschermd wonen. Deze taakstelling is opgenomen vanwege eerdere positieve jaarresultaten bij de GR Beschermd wonen. Deze GR past bij het opstellen van de regionale begroting het voorzichtigheidsbeginsel toe.
- Er is een toename van € 1 miljoen door een verhoging van het budget voor maatschappelijke opvang. Deze extra middelen komen vanuit een bijdrage van de regiogemeenten, waaronder Breda.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Thuis	59.434	64.679	62.628	59.554	59.604	60.104
Totaal Lasten	59.434	64.679	62.628	59.554	59.604	60.104
Baten						
Thuis	6.629	7.269	8.528	8.528	8.528	8.528
Totaal Baten	6.629	7.269	8.528	8.528	8.528	8.528
Gerealiseerd resultaat	52.805	57.410	54.099	51.026	51.076	51.576

BELEIDSSTUKKEN THEMA THUIS

Naam document	Jaar
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	2021
Beleidskader Maatschappelijke opvang, OGGZ en verslavingspreventie regio Breda "Een (t)huis= een zorg minder	2023
Regionaal Beleidskader Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Crisiszorg (2022)	2022
Regionaal programma Geweld Hoort Nergens Thuis	2018

1.4 Thema Leren, ontwikkelen en werken

DOELENBOOM

Hoofddoelstellingen

Versterken van
bestaanszekerheid en
armoedebestrijding

Bevorderen van
duurzame
arbeidsparticipatie

Verbeteren
dienstverlening,
regie en grip

Integratie en
zelfredzaamheid van
statushouders en
vluchtelingen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Algemene activiteiten thema 'Leren, Ontwikkelen en Werken'
- Schuldhulpverlening voor ondernemers
- Activiteiten ten behoeve van duurzame arbeidsparticipatie
- Verbeteren dienstverlening, regie en grip
- Activiteiten voor statushouders en vluchtelingen

Hoe monitoren we?

- Indicator: Meedoen
- Indicator: Bijstandsuitkering
- Indicator: Laaggeletterdheid

- Indicator: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap
- Indicator: Beschut werk
- Indicator: Sociale werkvoorziening (personen)
- Indicator: Lopende re-integratievoorzieningen
- Indicator: Hulpvragen geldzorgen en schulden
- Indicator: Schuldregelingen
- Indicator: Budgetbeheer

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Hoofddoelstellingen

Bij dit thema horen belangrijke leefgebieden, zoals werk en inkomen, en onderwerpen als schulden en armoede. We willen dat iedereen het werk van de gemeente ziet als eerlijk en betrouwbaar. Dit thema geeft voor een belangrijk deel uitvoering aan het [Beleidsplan Armoede en Schulden](#).

1. Versterken van bestaanszekerheid en armoedebestrijding

We willen inwoners met financiële problemen actief ondersteunen, zodat zij weer perspectief krijgen. Dit doen wij onder andere via het meerjarenbeleidsplan Armoede en Schulden 2025-2028 (Meedoen en Rondkomen). Binnen de schuldhulpverlening is extra aandacht voor werkenden, waaronder ook ondernemers, die niet of nauwelijks voldoende inkomsten hebben om rond te kunnen komen, die vaak tussen wal en schip vallen. Wij streven naar een aanpak die recht doet aan ieders situatie.

2. Bevorderen van duurzame arbeidsparticipatie

Betaald werk is een belangrijk middel om zelfredzaamheid te vergroten en grip te krijgen op het leven. We willen dat alle huishoudens in Breda maandelijks voldoende inkomsten hebben om rond te komen. Daarbij erkennen we dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Inwoners zijn daar zelf verantwoordelijk voor, maar wij ondersteunen hen waar mogelijk. We stimuleren betaald werk boven uitkeringen, waarbij werk ook echt moet lonen. Daarnaast helpen we inwoners zoveel mogelijk met het wegnemen van obstakels naar werk. We zetten ons in voor duurzame werkplekken, ook voor mensen met een arbeidsbeperking, zodat iedereen mee kan doen.

3. Verbeteren dienstverlening, regie en grip

Inwoners kunnen nu op verschillende plaatsen terecht voor hulp bij het vinden van werk. Dat is versnipperd en onoverzichtelijk. We willen dit verbeteren door deze loketten en functies zoveel mogelijk te bundelen tot één centraal en efficiënt aanspreekpunt. Zo maken we het eenvoudiger voor inwoners om de juiste hulp te krijgen en verbeteren we onze dienstverlening. Door minder uit te besteden en meer taken zelf uit te voeren krijgen we meer grip en verhogen we de kwaliteit en de betrokkenheid. Als centrumgemeente nemen we een voortrekkersrol in de ontwikkeling van de regionale arbeidsmarktregio, met een verdere uitwerking in 2026.

4. Integratie en zelfredzaamheid van statushouders en vluchtelingen

We zetten de ingezette koers uit de begroting 2025 voort. We investeren in snelle maatschappelijke en financiële zelfredzaamheid van statushouders via duale trajecten (inburgering en werk). Wij geloven dat het voor zowel statushouders als maatschappij meerwaarde heeft als zij snel kunnen inburgeren en participeren. Daarom ondersteunen we hen actief bij het vinden van een plaats in onze maatschappij. Ook blijven we zorgen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de huisvesting van statushouders in de doorstroomlocaties, met oog voor hun welzijn en toekomstperspectief.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken voeren we in 2026 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder 'wat gaan we daarvoor doen?' Allereerst worden algemene activiteiten beschreven en daarna worden in subthema's specifiekere activiteiten genoemd. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen.

Samengevat richt dit programma zich op de volgende onderdelen:

Armoede Werk Inburgering

Armoede

Gemeentelijk beleid helpt om geldzorgen bij uitkeringsgerechtigden en sommige werkenden te verzachten.

Werk

Betaalde arbeid draagt bij aan de financiële onafhankelijkheid, sociale contacten, zelfrespect en eigenwaarden.

Inburgering

Inburgeringstrajecten helpen nieuwkomers om de taal te leren, werk te vinden en actief deel te nemen aan de samenleving.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Dit zijn de belangrijkste zaken waar we ons in 2026 op richten:

Algemeen

1. Uitvoeren van een gerichte armoede- en schuldenaanpak

We werken samen met lokale organisaties om inwoners met schulden of in armoede actief te ondersteunen, zoals vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan Armoede en Schulden.

2. Stimuleren van werk boven een uitkering

Inwoners worden begeleid richting betaald werk, waarbij obstakels om te werken zoveel mogelijk worden weggenomen. Werk moet lonen en bijdragen aan financiële zelfstandigheid. Hierbij maken we maximaal gebruik van de mogelijkheden die de Participatiewet ons nu en in 2026 biedt (na de inwerkingtreding van spoor 1 van de Participatiewet in Balans).

3. Verbeteren van de toegang en gemeentelijke regie en grip

We onderzoeken hoe de huidige loketten voor het zoeken naar werk zo veel mogelijk gebundeld kunnen worden tot één centraal punt. Daarnaast besteden we minder uit en voeren we meer intern uit. Als centrumgemeente nemen we het voortouw in de verdere ontwikkeling van de Arbeidsmarktregio, met concrete stappen in 2026. Daarbij speelt het (regionale) Werkcentrum West-Brabant een centrale rol als verbindende schakel tussen inwoners, werkgevers, gemeente en andere partners. Het convenant en de meerjarenagenda worden verder uitgevoerd.

4. **Bevorderen van integratie en participatie van statushouders en vluchtelingen**

Met duale trajecten (inburgering en werk) maken we statushouders sneller zelfredzaam. We voeren het visiedocument 'Thuis komen in Breda' verder uit. Ook blijven we Oekraïense vluchtelingen opvangen en aan het werk helpen.

SUBTHEMA'S

1.4.1. Versterken van bestaanszekerheid

- We zetten onze werkwijze met eigen bewindvoerders voort en zijn in 2025 aan de slag gegaan met de motie 'Een groene kaart voor transparantie en erkenning goede bewindvoering' (30 januari 2025). Voor vroegsignalering werken we al samen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en energiebedrijven. In 2026 zoeken we ook nieuwe partners op dit gebied, zoals huisartsen, consultatiebureaus en werkgevers. We streven naar 10.500 signalen in 2026.
- In 2026 zetten we bewezen trajecten voort, zoals aangegeven in het meerjarenbeleidsplan Armoede en Schulden. We blijven werken met het Schuldenaankoopfonds, waarbij we problematische schulden afkopen in combinatie met intensieve begeleiding en gedragsverandering.
- We gaan door met het Jongeren Perspectief Fonds, dat jongeren van 18 tot 27 jaar helpt met schuldsanering en de begeleiding naar werk of een opleiding. Daarnaast blijven we gratis menstruatieproducten beschikbaar stellen via scholen, buurthuizen, jongerencentra, kerken, bibliotheken en de voedselbank. In 2026 breiden we de menstruatieuitgiftepunten (MUP's) ook uit naar basisscholen, te beginnen met de familiescholen.
- In 2026 is er een communicatiecampagne en geven wij opnieuw financiële voorlichting op scholen, in buurthuizen en via online platforms.
- In 2026 zetten we de tools "Bereken uw recht" en "WerkLoont" opnieuw in om inwoners, waaronder ondernemers, inzicht te schaffen in de (netto) financiële gevolgen van meer of minder werken. Zo kunnen zij beter beoordelen of er sprake is van een armoedeval. Hiermee wordt ook uitvoering gegeven aan de raads motie "Iedereen goed geïnformeerd tegen de armoedeval van 30 januari 2025".
- We gaan in 2026 werkenden met (dreigende) financiële problemen actiever benaderen en zoeken hiervoor contact met bijvoorbeeld werkgevers, vakbonden en zorgverleners. Ook gaan we op zoek naar andere "vindplaatsen". Veel werkenden met een laag inkomen waarvan ze niet rond kunnen komen, maken geen gebruik van gemeentelijke regelingen.
- De jaarlijkse communicatiecampagnes besteden, naast aan de hiervoor genoemde groep, ook aandacht aan het ondersteunen van inwoners die door financiële problemen met mentale klachten kampen. Dit zoals verzocht in de motie 'Mentaal sterk in moeilijke tijden (30 januari 2025)".
- De nieuwe (digitale) Bredapas wordt begin 2026 ingevoerd. In de loop van 2026 wordt deze vervolgens zo spoedig mogelijk voor iedereen beschikbaar zodat het gebruik geen stigma oplevert en iedereen kan meedoen. Zoals verzocht in de motie "Bredapas ook voor huisdierenzorg (30 januari 2025)" wordt dan ook gekeken hoe deze ingezet kan worden om mensen met zorgkosten voor hun huisdieren te helpen.
- In 2026 voeren we samen met de partners van het waardenetwerk Bestaanszekerheid het Uitvoeringsplan waardenetwerk bestaanszekerheid 2024-2028 verder uit. Dit netwerk ondersteunt inwoners bij het herstellen en behouden van hun bestaanszekerheid door te investeren in financiële zelfredzaamheid.

1.4.2. Schuldhulpverlening voor ondernemers

In 2026 werken we de schuldhulpverlening voor ondernemers verder uit.

- We introduceren een nieuwe route voor preventie en vroegsignalering (de zogenaamde intermediairroute) en starten met nazorgtrajecten.
- We onderzoeken hoe de samenwerking met Breda Business kan worden versterkt. Dit onderzoek is mede ingegeven door de raadsmotie 'Geen gedoe voor ondernemers' van 30 januari 2025. In 2026 volgt een besluit over de invulling van deze samenwerking.
- Schuldhelp aan ondernemers is specialistisch werk. Daarom huren wij daarvoor soms externe experts in. In 2026 nemen opgeleide medewerkers het grootste deel van deze hulp over. Vanaf 2027 worden de specialisten vooral ingezet bij complexe gevallen. Deze hybride aanpak waarborgt een optimale ondersteuning voor ondernemers.

1.4.3. Duurzame arbeidsparticipatie

- In 2025 hebben we onderzocht of de fysieke loketten van Breday en Meet & Match kunnen worden samengevoegd met onderdelen van het Regionaal Werkcentrum. Het contract voor een centrale locatie is in 2025 afgesloten. Zodra lopende huurcontracten zijn afgerond, verhuizen de betrokken activiteiten in de loop van 2026 naar deze nieuwe locatie. Door de bundeling van activiteiten ontstaat één centrale toegang voor werkgerelateerde vragen. Dit bevordert de samenwerking en uitwisseling tussen de partijen.
- In 2026 voert Breda Werkt het grootste deel van de taken van de arbeidsdeskundige voor de banenafpraak zelf uit. Voor jobcoaching zoeken we de best passende oplossing, met als uitgangspunt dat we dit zo veel mogelijk in eigen beheer doen. Alleen waar nodig schakelen we externe partijen in.
- In 2026 kunnen we meer mensen met loonkostensubsidie laten instromen bij de interne leerlijnen (Werklab) bij Breda Werkt en reguliere werkgevers.
- Om bij te dragen aan de landelijke doelstelling voor een circulaire economie, verstrekken we bijzondere bijstand voor inrichtingskosten in principe alleen voor meubels en spullen uit kringloopwarenhuizen. We maken hier alleen een uitzondering op als dit niet duurzaam is, bijvoorbeeld bij witgoed met een laag energielabel.
- We stellen beleid op voor SROI (Social Return on Investment), waarin we duidelijke doelen, werkwijzen en verantwoordelijkheden vastleggen en voeren dit vanaf 2026 uit.
- In 2026 zetten we onze actieve benadering van uitkeringsgerechtigden voort. Dit betekent bijvoorbeeld dat we uitkeringsgerechtigden van 62 jaar en ouder persoonlijk benaderen om hun situatie en hulpbehoeften beter in kaart te brengen. Bij alle uitkeringsgerechtigden houden we uiteraard rekening met hun persoonlijke omstandigheden.
- Op 30 januari 2025 heeft de gemeenteraad de motie "Werken aan werk met werknemers en werkgevers" aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om een "werk met werken programma" op te zetten. In 2025 hebben de eerste verkenningen plaatsgevonden naar bijvoorbeeld de lessen van het bufferbudget van Utrecht. Ook ontwikkelingen rondom het wetsvoorstel Participatiewet in Balans, waarin het bufferbudget is opgenomen, werden en worden nauw gevolgd. Wij verwachten dat we de raad in Q3 van 2026 nader kunnen informeren hoe het gevraagde programma in Breda wordt vormgegeven.

1.4.4. Verbeteren dienstverlening, regie en grip

- We versterken de samenwerking binnen de Arbeidsmarktregio West-Brabant (AMR). Daarvoor hebben netwerkorganisaties in de regio een convenant gesloten en gezamenlijk een Meerjarenagenda 2024-2028 Arbeidsmarktregio West-Brabant opgesteld. Doel is het arbeidsmarktpotentieel optimaal te benutten en kansengelijkheid te bevorderen. Op basis van de meerjarenagenda maakt de AMR jaarlijks een uitvoeringsplan. Dat resulteert in een betere dienstverlening voor werkgevers, werknemers en werkzoekenden, en een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Dit wordt gefinancierd met extra (structurele en incidentele) middelen vanuit het Rijk.
- We bouwen het Werkcentrum West-Brabant uit tot een bereikbare, laagdrempelige en zichtbare ingang, zodat alle inwoners en ondernemers bij één loket terecht kunnen met hun vragen over onder andere opleiding, om- en bijscholing, werk-naar-werk, ontwikkeling, het invullen van vacatures en (re-)integratie. Ook kwetsbare inwoners kunnen hier terecht voor ondersteuning.
- In 2026 treedt naar verwachting spoor 1 van het wetsvoorstel Participatiewet in Balans in werking. Daardoor moet onder meer een nieuwe verordening worden vastgesteld voor het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en maatschappelijke participatie. Ook wordt het daarmee mogelijk om de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toe te kennen.
- In 2026 zetten wij de samenwerking voort met de SLT's (Stevig Lokale Team) op het gebied van armoede, schulden en werk. Deze sociaal domein breed opgezette samenwerking intensiveren we waar mogelijk en wenselijk.

1.4.5. Statushouders en vluchtelingen

- In 2026 bieden we minimaal 200 nieuwe Bredanaars een duaal traject aan. Daarin combineren we inburgering met participatie. Naar verwachting beheersen de deelnemers binnen 3 jaar de Nederlandse taal. Tegelijkertijd stimuleren we snelle arbeidsdeelname en maatschappelijke participatie. De gemeente voert de regie op beide sporen en zorgt voor een optimale afstemming tussen taalverwerving en participatie, zodat deze elkaar versterken.
- We streven ernaar om in 2026 ten minste 100 statushouders succesvol te laten participeren, waarvan 70 in parttime- en 30 in fulltime-trajecten.
- Om drempels bij werkgevers weg te nemen, informeren we hen vooraf over het taalniveau van de deelnemers. We bieden ondersteuning op de werkvloer via meertalige werkbegeleiders die groepsgewijs begeleiding bieden. Daarnaast verzorgen we voorlichting over cultuursensitief samenwerken voor werkgevers en hun medewerkers. Onze werkgeversdienstverlening wordt versterkt met:
 - Duidelijke en proactieve communicatie
 - Eén vast aanspreekpunt per werkgever
 - Toegankelijke financiële ondersteuning zonder administratieve lasten
- Elke nieuwe inwoner die zich in Breda vestigt, beschikt binnen 10 weken over een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP). Dit vormt de basis voor het duale traject richting zelfredzaamheid. Door de Brede Intake vroegtijdig uit te voeren, krijgen we snel inzicht in iemands taal- en arbeidsmogelijkheden. Het wettelijk verplichte Plan Inburgering en Participatie (PIP) is hierin geïntegreerd.

- Vanaf 2026 contracteren we (nieuwe) taalaanbieders via een aanbesteding voor de B-route, Z-route en participatie-uren binnen de Z-route. De B1-route is gericht op het leren van de Nederlandse taal op B1-taalniveau met als doel om uit te stromen naar werk. De Z-route (Zelfredzaamheidsroute) is gericht op inburgeraars waarvoor B1-taalniveau nu niet haalbaar is. Voor hen is een route ontwikkeld gericht op taal en participatie, zodat zij zelfredzaam mee kunnen doen in de samenleving. Door de participatieactiviteiten als los onderdeel aan te besteden, creëren we meer participatieplekken in de stad, zoals betaald werk, vrijwilligerswerk of stages. In de eerste 6 maanden intensiveren we het taalonderwijs, zodat deelnemers sneller vooruitgang boeken.
- We vangen in de Koepel, Ingenhousz en de Nijverheidsweg (Kinderkasteel) ontheemde Oekraïners op, op basis van de wet Opvang ontheemde Oekraïners.
- In Ingenhousz en het Koetshuis worden ook in 2026 statushouders gehuisvest (als doorstroomlocatie richting een passende woning).

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Meedoen

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving. Dat kan op verschillende manieren: intensief mantelzorg, intensief vrijwilligerswerk, minimaal 12 uur per week aan het werk in loondienst of als zelfstandig ondernemer, deelname aan re-integratietraject, school/opleiding volgen

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	73		73	73

Toelichting: We verwachten een stabiele waarde op 'meedoen'. We stimuleren nieuwe initiatieven en mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. Aan de andere kant zien we een vergrijzing, juist ook onder vrijwilligers en nemen de financiële mogelijkheden om participatie te bevorderen af. Daarmee verwachten we dat de participatie in de gemeente gelijk blijft.

Indicator: Bijstandsuitkering

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
379,1	364,1	360,4		

Toelichting: Bijstandsuitkeringen betreft een opneemregeling. In lijn met vorig jaar wordt er voor deze landelijk verplichte indicator geen streefwaarde geformuleerd.

De gemeente volgt de ontwikkeling ten aanzien van het aantal bijstandsuitkeringen op de voet.

Indicator: Laaggeletterdheid

Omschrijving: Percentage laaggeletterden van het aantal totaal inwoners van 16 t/m 65 jaar

Bron: Onderzoeksrapport Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026

Toelichting: Er is geen streefwaarde opgenomen. In het najaar van 2025 wordt een nieuwe indicator bepaald.

Indicator: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap

Omschrijving: Aantal uitkeringsdossiers Participatie en IOAW/Z die in het kalenderjaar zijn beëindigd met als reden 'inkomen uit arbeid in dienstbetrekking en/of uitkering ziekte' of 'zelfstandig beroep/bedrijf' (cliënt en/of partner)

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: Aantal

Thema-indicatoren				
Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
445	383	367	400	380

Toelichting: Door de daling van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering in de afgelopen kalenderjaren, is dit een realistische streefwaarde. Vanwege de langere inactiviteit van kandidaten (werkloos), duurt het vaak langer om volledig zelfredzaam te worden. Voor sommige inwoners is parttime werk de eerste stap voorwaarts alvorens de stap naar volledige zelfredzaamheid wordt gemaakt. De zogeheten parttime-bemiddelingen zijn echter geen onderdeel van deze indicator, maar leveren wel een besparing op de buig-gelden.

Indicator: Beschut werk

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
76	105,77	109,87		

Toelichting: Streefwaarde 2026 wordt eind 2025 vastgesteld door ministerie.

Indicator: Sociale werkvoorziening (personen)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	903	428	605	607

Toelichting: Voor de streefwaarde voor 2026 wordt uitgegaan van het aantal personen dat voor 2015 een indicatie arbeidsbeperking heeft gekregen en onder de CAO SW vallen.

Door een andere manier van registreren is er sprake van een trendbreuk met realisatiewaarden uit voorgaande jaren. Deze indicator gaat herijkt worden.

Indicator: Hulpvragen geldzorgen en schulden

Omschrijving: Aantal hulpvragen voor een vorm van dienstverlening bij de afdeling schuldhulpverlening (die worden afgehandeld middels informatie en advies, budgetbeheer, doorverwijzing of een schuldregelingstraject)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
890	950	996	1150	1050

Toelichting: Eerder werd uitgegaan van een verhoogde instroom vanwege de nieuwe wetgeving met 18 maanden looptijd voor schuldregelingen. De toename is er wel geweest, maar niet zoveel als was ingeschat en de streefwaarde voor 2025 was achteraf gezien waarschijnlijk te hoog. De streefwaarde voor 2026 is daarom lager dan de streefwaarde voor 2025. Door de huidige aanpak van nazorg en monitoring neemt de recidive af. Mogelijk zal de streefwaarde van 2025 ook mede daardoor niet gehaald worden.

Indicator: Schuldregelingen

Omschrijving: Aantal gestarte schuldregelingstrajecten (die kunnen leiden tot schuldbemiddeling, saneringskrediet, WSNP of geen vervolg)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
187	194	219	275	340

Toelichting: Dit is een afgeleide van het aantal hulpvragen. Het percentage neemt wat af, omdat we er eerder bij lijken te zijn. Het aantal aanmeldingen dat in aanmerking komt voor een regeling wordt procentueel gezien steeds lager.

Indicator: Budgetbeheer

Omschrijving: Aantal opgestarte budgetbeheertrajecten

Thema-indicatoren

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro

Meeteenheid: Aantal trajecten

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
397	256	378	450	375

Toelichting: Er worden geen wijzigingen t.o.v. 2024 verwacht.

Indicator: Lopende re-integratievoorzieningen

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorziening (per 10.000 inwoners). Het zijn voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat is vastgesteld dat iemand een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
160,3	164,3	173		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Vroegsignalering schuldenproblematiek

Omschrijving: Aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten

Bron: Gemeente Breda, Inforing

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
7846	8432	8956	9600	10500

Toelichting: Afspraken met signaalpartners werken steeds beter. De signalen nemen daarom naar verwachting weer toe.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Leren, ontwikkelen en werken

Het begrotingssaldo is met € 1,63 miljoen toegenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- Door ombuigingen in de kadernota 2024 hebben we een bedrag in mindering gebracht op de begroting. Het gaat hierbij om ombuigingen op het gebied van oneigenlijk gebruik, statushouders sneller naar werk begeleiden (wat bijvoorbeeld kosten in de bijstand voorkomt), en werk en inkomen. In 2025 is de ombuiging € 2,65 miljoen en vanaf 2026 € 2,95 miljoen.
- Zoals in de kadernota 2025 opgenomen, besparen we vanaf 2026 € 0,09 miljoen op de lasten door loketten en functies rondom werkzoekenden efficiënter te organiseren, minder externe inkoopcontracten af te sluiten en over te stappen op vergoeding van tweedehands meubels via de bijzondere bijstand.
- In het bestuursakkoord is voor de komende jaren gerekend met een ombuiging op het gebied van participatie van € 3 miljoen in 2023, aflopend naar € 0,5 miljoen in 2026. In 2025 was dit bedrag € 1 miljoen.
- Vanuit de budgetoverheveling 2024 is voor het organiseren van sociale ontwikkelbedrijven in 2025 eenmalig € 0,25 miljoen beschikbaar. Door de afloop van de WSW-regeling is de SW-subsidie in 2026 € 1 miljoen lager dan in 2025.
- De begroting van de Arbeidsmarktregio West-Brabant is vooral door initiële kosten in 2025 € 0,4 miljoen hoger dan in 2026.
- In 2025 was er voor de verbreding en digitalisering van de Bredapas eenmalig een bedrag van € 0,35 miljoen beschikbaar.

- Voor het aanpakken van problematische schulden is voor het onderdeel vroegsignalering in 2025 een bedrag van € 0,19 miljoen ontvangen. Vooralsnog is dit een incidentele bijdrage.
- In 2026 is er een hogere doorbelasting van personeelskosten van € 2,1 miljoen ten opzichte van 2025. Voor een bedrag van € 1,4 miljoen komt dit doordat de kwaliteitsfuncties van de keten Participatie & Bestaanszekerheid niet meer als overheadfuncties worden getypeerd, maar als functies in het primaire proces. Hierdoor is meer eenduidigheid ontstaan binnen het sociaal domein. Voorheen kwamen deze personeelskosten terug in programma 5. Een bedrag van € 0,8 miljoen wordt vooral veroorzaakt door toegekende loon- en prijscompensatie.
- Vanuit het Rijk zijn tot en met 2024 incidentele middelen toegekend om de uitvoeringskosten voor inburgering en migratie op te vangen. Het aantal statushouders in Breda groeit nog steeds en de structurele bijdrage van het Rijk groeit niet voldoende mee. Vanuit de verwachting dat de omvang van deze doelgroep vanaf 2027 afneemt, stellen we voor 2026 € 1,5 miljoen aflopend naar € 0,9 miljoen structureel beschikbaar.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Leren, ontwikkelen en werken	141.329	148.120	149.941	147.994	146.091	143.222
Totaal Lasten	141.329	148.120	149.941	147.994	146.091	143.222
Baten						
Leren, ontwikkelen en werken	98.779	100.248	100.439	100.439	100.439	100.439
Totaal Baten	98.779	100.248	100.439	100.439	100.439	100.439
Gerealiseerd resultaat	42.551	47.872	49.502	47.554	45.651	42.783

BELEIDSSTUKKEN THEMA LEREN, ONTWIKKELEN EN WERKEN

Naam document	Jaar
Beleidsplan Armoede en Schulden meedoen en rondkomen 2025-2028	2025
Actieplan arbeidsmarkt 2024-2026 lokaal	2024
Beleidskader Participatie	2015
Thuis komen in Breda, visie nieuwe Wet inburgering	2021

1.5 Thema Leven

DOELENBOOM

Hoofddoelstellingen

Iedereen in Breda kan gezond leven

Iedereen in Breda kan sporten en bewegen

Wat gaan we daarvoor doen?

- Algemene activiteiten in thema 'Leven'
- Uitvoeren gezondheidsvisie, JOGG, het Leefstijlakkoord en GALA.
- Stimuleren van sport en beweging
- Sportaccommodaties
- Topsport en talentontwikkeling
- Sportevenementen

Hoe monitoren we?

- Indicator: Structureel sporten
- Indicator: Gezondheidsbeleving (geestelijk/psychisch)
- Indicator: Gezondheidsbeleving (lichamelijk)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Hoofddoelstellingen

1. **Iedereen in Breda kan gezond leven.**

We stimuleren een leefstijl waarin bewegen, gezond eten en ontspannen vanzelfsprekend zijn en streven naar een omgeving die hiertoe uitdaagt. We zetten in op gelijke kansen voor gezondheid. Zo dragen we bij aan een langer leven in goede gezondheid voor al onze inwoners.

2. Iedereen in Breda kan sporten en bewegen.

We vinden het belangrijk dat inwoners de mogelijkheid hebben om hun leven lang te sporten en te bewegen, op een manier die bij hen past. We willen dat iedereen zich welkom voelt om mee te doen, ongeacht leeftijd, achtergrond of fysieke mogelijkheden. Daarom zetten we in op een gezonde, veilige en inclusieve sportomgeving.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken voeren we in 2026 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder 'wat gaan we daarvoor doen?' Allereerst worden algemene activiteiten beschreven en daarna worden in subthema's specifiekere activiteiten genoemd. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen. De hoofddoelstellingen zijn gebaseerd op de [Gezondheidsvisie](#) en de [Visie op sport en bewegen](#).

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Dit zijn de belangrijkste zaken waar we ons in 2026 op richten:

Algemeen

1. In 2026 zetten we onze ambities uit de gezondheidsvisie om in concrete acties.

We maken scherpe keuzes, omdat de beschikbare middelen door landelijke ontwikkelingen beperkter zijn dan voorgaande jaren door keuzes op rijksniveau. Dat doen we zo:

- We voeren onze gezondheidsvisie 'Gedurfd, gezond en gelukkig' uit en zetten onze ambities om in concrete acties.
- We blijven het GALA in 2026 uitvoeren, in lijn met de dalende rijksmiddelen die we ontvangen.
- We blijven inzetten op JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst) en de uitvoering van het Leefstijlakkoord.
- We nemen actief deel aan het Integraal Zorgakkoord (IZA). Samen met regiogemeenten en partners voeren we plannen uit op het gebied van preventie, zorg en gezondheid. Een belangrijke pijler is het thema gezonde leefstijl en leefomgeving (actielijn 4). Om onze doelen te bereiken, werken we actief mee binnen regionale verbanden.

2. We willen zo veel mogelijk inwoners van Breda laten sporten en bewegen.

Dat doen we volgens onze sportvisie 'Team Breda' en het uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2023-2026. We werken daarbij met 5 pijlers:

- stimuleren van sport en beweging
- sportaccommodaties
- sport in de openbare ruimte
- topsport en talentontwikkeling
- sportevenementen

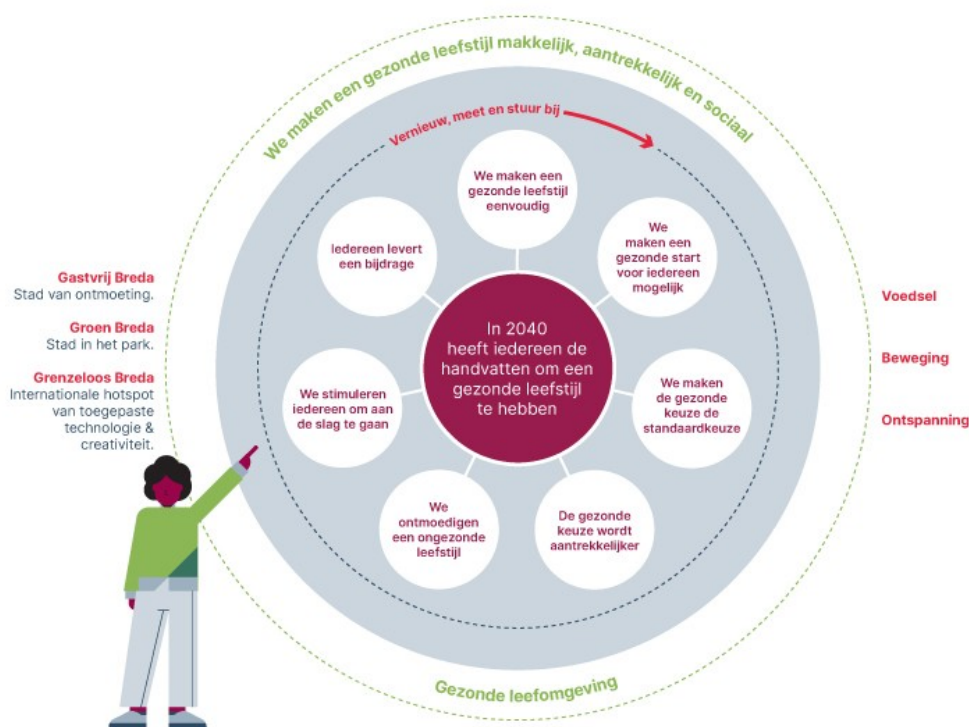
SUBTHEMA'S

1.5.1. Gezond leven in Breda

We voeren in 2026 de [Gezondheidsvisie](#), [JOGG](#), het [Leefstijlakkoord](#) en GALA uit. Dit zijn de belangrijkste activiteiten:

- We verbeteren de gezonde voedselomgeving op en rond scholen, sportverenigingen en gemeentelijke voorzieningen. Hierbij zorgen we ervoor dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is.
- We versterken de preventieve aanpak tegen vaperen onder jongeren en de aanpak Rookvrij. We laten hierbij zien dat roken en vaperen niet de norm is.
- We willen de mentale gezondheid en ontspanning bevorderen, waarbij we speciale aandacht hebben voor jongeren en jongvolwassenen.
- We stimuleren bewegen als onderdeel van leefstijl en gezondheid.
- We herijken het JOGG-actieplan en ontwikkelen de aanpak verder door in Breda. Dit doen we onder andere via de Gezonde School-aanpak en gezonde kinderopvang. We blijven bijvoorbeeld inzetten op groene en gezonde schoolpleinen.
- De ketenaanpakken Kind naar gezonder gewicht (KNGG) en Gecombineerde leefstijlinterventie zijn belegd binnen het regionale verband Integraal Zorgakkoord (IZA). Een regionale projectleider zorgt voor de uitvoering.

Overzicht uit Gezondheidsvisie:

1.5.2. Stimuleren van sport en beweging

- Samen met het waardenetwerk Gezond en Actief Leven voeren we het uitvoeringsplan 2026 uit.
- We blijven inzetten op een brede motorische ontwikkeling in het onderwijs, bij sportverenigingen en in de openbare ruimte.
- Vanuit inclusief bewegen richten we ons op inwoners die drempels ervaren bij het vinden van passend sportaanbod.

- We werken samen met het Jeugdfonds Sport en blijven dit fonds actief onder de aandacht brengen.
- We stimuleren nieuwe projecten en aanbod op het gebied van urban sports.

1.5.3. Sporten en bewegen in de openbare ruimte

- We stimuleren sporten en bewegen in de openbare ruimte.
- Bij gebiedsontwikkelingen nemen we de inrichting van een beweegvriendelijke openbare ruimte meteen mee.
- We investeren in het laagdrempelig, toegankelijk en veilig inrichten van de openbare ruimte en de aanleg van nieuwe sportieve voorzieningen (zoals gemarkeerde hardlooproutes).

1.5.4. Sportaccommodaties

- We zetten de succesvolle 1/3-regeling buitensport voort.

1.5.5. Topsport en talentontwikkeling

- We starten met onze nieuwe aanpak voor topsport en talentontwikkeling.

1.5.6. Sportevenementen

- We stimuleren kennisdeling en samenwerking tussen de organisatoren van sportevenementen.
- We faciliteren het hockeyevenement WK Masters 2026 dat onder meer in Breda plaatsvindt.

INDICATOREN

De indicator Structureel sporten laat zien hoever we zijn met onze doelstelling om zo veel mogelijk Bredanaars te laten bewegen. De indicatoren over de gezondheidsbeleving laten zien in hoeverre iedereen in Breda gezond kan leven. De laatste jaren laten deze indicatoren een stabiele uitkomst zien.

Thema-indicatoren

Indicator: Structureel sporten

Omschrijving: Percentage inwoners (18+) dat structureel sport (minimaal 1x per week)

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
79	65	66	70	71

Toelichting: we streven ernaar dat in 2026 ten minste 71% van de inwoners van Breda structureel sport.

Indicator: Gezondheidsbeleving (lichamelijk)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
7,5	7,4	7,6	7,5	7,5

Toelichting: We sluiten aan op de realisatie en doelstelling van de afgelopen jaren. We verhogen onze inzet vooral om meer mensen te bereiken.

Indicator: Gezondheidsbeleving (geestelijk/psychisch)

Thema-indicatoren

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer dat mensen geven bij de stelling: "ik ben tevreden met mijn geestelijke/psychische gezondheid"

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
		7,8	7,8	7,8

Toelichting: Streefwaarde is in lijn met de resultaten van de afgelopen jaren. De resultaten waren ruim voldoende. Geen aanleiding om de streefwaarde aan te passen.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Het begrotingssaldo is met € 0,53 miljoen afgenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- De 1/3-investeringsregeling voor sportaccommodaties wordt bekostigd vanuit een reserve. Het resterende bedrag van circa € 1 miljoen is volledig begroot in 2025. Eventuele restanten hiervan worden alsnog aan de begroting 2026 toegevoegd.
- De stijging van de kosten heeft vooral te maken met reguliere indexatie. Onder andere de bijdrage aan de GGD stijgt met € 0,2 miljoen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Leven	17.543	18.529	17.551	9.915	10.081	10.081
Totaal Lasten	17.543	18.529	17.551	9.915	10.081	10.081
Baten						
Leven	8.275	8.372	7.928	249	249	249
Totaal Baten	8.275	8.372	7.928	249	249	249
Gerealiseerd resultaat	9.268	10.157	9.623	9.666	9.832	9.832

BELEIDSTUKKEN THEMA LEVEN

Naam document	Jaar
Gedurfd, gezond en gelukkig! Gezondheidsvisie Breda 2024-2040	2024
Bredaas Leefstijlakkkoord 2023-2026	2023

1.6 Thema Ontmoeten

DOELENBOOM

Hoofddoelstellingen

We zorgen voor ontmoetingsmogelijkheid en in de dorpen en wijken

We verbeteren sociale en fysieke leefbaarheid waar wijken extra aandacht nodig hebben

We onderhouden de samenwerking met de dorps- en wijkraden

We werken samen met bewoners in het vormgeven en onderhouden van de buitenruimte

We betrekken kinderen en omwonenden bij goede speelvoorziening en

Wat gaan we daarvoor doen?

- Algemene activiteiten in thema 'Ontmoeten'
- Bewonersinitiatieven ondersteunen
- Wijkaanpak uitvoeren
- Samenwerken met dorps- wijkraden
- Buitenruimte onderhouden en beheren
- Speelvoorzieningen onderhouden en verbeteren

Hoe monitoren we?

- Indicator: Sociale cohesie
- Indicator: Actief in de buurt
- Indicator: Ondersteuning buurtinitiatieven
- Indicator: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners
- Indicator: Wijkdeals

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Hoofddoelstellingen

Breda groeit. Om ervoor te zorgen dat we een sterke sociale stad blijven met dorpen en wijken met sociale cohesie, stimuleren we onze inwoners om elkaar te ontmoeten. Dat doen we zo:

- We zorgen voor mogelijkheden om elkaar te ontmoeten in de dorpen en wijken.
- We verbeteren waar nodig de sociale en fysieke leefbaarheid.
- We onderhouden de samenwerking met de dorps- en wijkraden en stellen daarvoor een nieuwe uitvoeringsovereenkomst op.
- We werken samen met bewoners aan het vormgeven en onderhouden van de buitenruimte.
- We betrekken kinderen en omwonenden bij goede speelvoorzieningen.

Om deze hoofddoelstellingen te bereiken, voeren we in 2026 verschillende activiteiten uit. Deze zijn te vinden onder 'wat gaan we daarvoor doen?'. Allereerst worden algemene activiteiten beschreven en daarna worden in subthema's specifiekere activiteiten genoemd. Het totale pakket van activiteiten draagt bij aan het realiseren van de hoofddoelstellingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Dit zijn de belangrijkste zaken waar we ons in 2026 op richten:

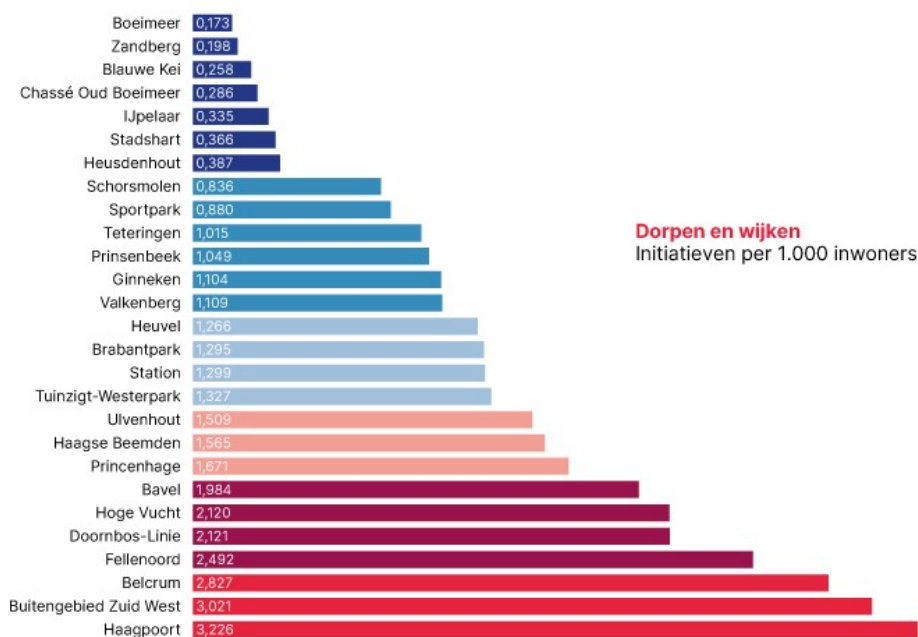
Algemeen

- We ondersteunen initiatieven van (groepen) bewoners voor activiteiten en dragen zorg voor buurthuizen.
- We investeren in kleine maatregelen en activiteiten vanuit de wijkagenda's. Keuzes maken we samen met de bewoners en wijkpartners.
- We geven vorm aan participatie en bespreken de ontwikkelingen in de dorpen en wijken met de dorps- en wijkraden.
- We sluiten wijkdeals met bewoners die de verantwoordelijkheid voor de buitenruimte op zich willen nemen.
- We onderhouden de speelplekken en organiseren in 2026 de Nationale Buitenspeeldag.

SUBTHEMA'S

1.6.1. Bewonersinitiatieven

- In de 20 werkgebieden (dorpen, wijken, buurten) in de gemeente zijn 11 dorps- en wijkplatforms actief. In gebieden met een dorps- of wijkplatform bespreken we subsidieaanvragen met het platform. In gebieden zonder zo'n platform betrekken we bewoners op een passende manier bij het verdelen van de wijksubsidies (geld voor buurtinitiatieven).
- We werken samen met de bewoners die onze buurthuizen en andere ontmoetingsplekken exploiteren. Samen werken we aan een passend, inclusief en activerend aanbod in de dorpen en wijken.
- We spreken actieve bewoners in de dorpen en wijken. Samen met onze partners in de wijk stimuleren we activiteiten en initiatieven van groepen bewoners.

1.6.2. Wijkaanpak

- Samen met bewoners en wijkpartners (woningcorporaties, welzijn, veiligheid) stellen we wijkagenda's op. Daarmee kunnen we gericht maatregelen treffen in aandachtswijken om de sociale en fysieke leefbaarheid te verbeteren.
- In de wijkaanpak investeren we in kansengelijkheid vanuit de 3 bouwstenen van Verbeter Breda, onder meer door te werken aan wijkplannen waar dit de samenwerking, de betrokkenheid van bewoners en een integrale inzet versterkt.
- We zoeken actief naar nieuwe manieren om problemen in aandachtswijken aan te pakken. Daarbij gebruiken we de buurtpunten als vaste plek in de wijk.
- We werken vanuit de dorpen en wijken aan duidelijke maatschappelijke doelen. De wijkaanpak sluit aan op de programma's van de gemeente. In 2026 richten we ons vooral op:
 - sociale cohesie in onze groeiende stad, met prioriteit voor het borgen en versterken van het samenleven in de dorpen en wijken

- veiligheid, met prioriteit voor weerbaarheid, het tegengaan van polarisatie en meer zelfredzaamheid op dorps- en buurtniveau
- de openbare ruimte, met prioriteit voor Stad in een Park
- de energietransitie, met prioriteit voor de wijkenergieplannen
- wonen, met prioriteit voor de integrale opgave rond (grote) bouwplannen

1.6.3. Dorps- en wijkraden

- We voeren de overeenkomsten met de dorps- en wijkraden uit.
- We stellen in 2026 samen met de wijk- en dorpsraden een nieuwe uitvoeringsovereenkomst op voor de periode tot en met 2030.
- We geven de bewonersparticipatie in de dorpen en wijken vorm en bespreken met de dorps- en wijkraden hun rol hierin.

1.6.4. Buitenruimte

- We onderhouden bestaande wijkdeals (afspraken met bewoners over het zelf beheren van de openbare ruimte in hun buurt). Ook sluiten we nieuwe wijkdeals met bewoners die daarbij willen helpen.
- We zoeken naar maatwerk bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte en werken voortdurend aan het verbeteren en verfraaien van de dorpen en wijken.
- We handelen meldingen over de buitenruimte af en gebruiken deze inbreng uit de dorpen en wijken bij onze keuzes voor het beheer en onderhoud.

1.6.5. Speelvoorzieningen

- We onderhouden de speelplekken in de dorpen en wijken.
- We verbeteren het aanbod aan speelplekken via maatwerk en kijken daarbij naar mogelijkheden op schoolpleinen, bij sportvoorzieningen en naar specifieke behoeftes, zoals die van kinderen met een beperking.
- In 2025 won Breda de Jantje Betonprijs. Daarom organiseren we als meest speelvriendelijke gemeente van Nederland op 10 juni 2026 de Nationale Buitenspeeldag.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Sociale cohesie

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	6		6	6

Toelichting: De doelstelling voor 2026 is gelijk aan de doelstelling van 2025. Door het ontbreken van een Buurtenquête in 2026 geldt deze doelstelling voor beide jaren.

Thema-indicatoren

Indicator: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners

Omschrijving: Aantal ingediende leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, registratie afdeling Wijkzaken

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
137	209	235	125	125

Toelichting: Op basis van een gemiddeld subsidiebedrag van ruim € 1.600, kunnen van dit budget circa 125 initiatieven worden gesubsidieerd.

Indicator: Wijkdeals

Omschrijving: Aantal initiatieven van bewoners(groepen) die zich richten op onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (opgeteld aantal vanaf 2012). De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, materiaal of in de organisatie

Bron: Gemeente Breda, registratie afdeling Wijkzaken

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
532	581	681	600	700

Toelichting: We zien een gestage groei van het aantal wijkdeals en verwachten in 2026 een aantal van 700 te bereiken.

Indicator: Actief in de buurt

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	28		28	28

Toelichting: De doelstelling voor 2026 is gelijk aan de doelstelling van 2025. Door het ontbreken van een Buurtenquête in 2026 geldt deze doelstelling voor beide jaren.

Indicator: Ondersteuning buurtinitiatieven

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
			9	9

Toelichting: De doelstelling voor 2026 is gelijk aan de doelstelling van 2025. Door het ontbreken van een Buurtenquête in 2026 geldt deze doelstelling voor beide jaren.

WAT MAG HET THEMA KOSTEN?

Ontmoeten

Het begrotingssaldo is met € 1,6 miljoen afgenomen. Dit zijn de belangrijkste oorzaken:

- In 2025 is er € 1,65 miljoen beschikbaar vanuit de exploitatiereserve, die is bedoeld voor het dekken van eventuele hoge onvoorziene onderhoudskosten en een mogelijk leegstandrisico van De Koepel bij de beëindiging van de regeling.
- In 2025 waren er incidentele middelen beschikbaar voor de Spreidingwet (0,1 miljoen) en PRT-versterkingsmiddelen (provinciale regietafel, € 0,3 miljoen).

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Ontmoeten	20.963	21.307	18.999	5.027	5.089	5.156
Totaal Lasten	20.963	21.307	18.999	5.027	5.089	5.156
Baten						
Ontmoeten	18.703	14.696	13.968	0	0	0
Totaal Baten	18.703	14.696	13.968	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	2.259	6.611	5.032	5.027	5.089	5.156

BELEIDSSTUKKEN THEMA ONTMOETEN

Naam document	Jaar
Welkom in mijn wijk	2012
Actualisatie Buurthuizen Beleid Breda 2025	2025
Prestatieafspraken Breda 2024 tot en met 2028 Woningcorporatie	2024
Uitvoeringsakkoord 2023-2026 Wijk- en dorpsraden	2023

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Opgroeien	145.762	137.094	143.178	139.339	130.321	130.545
Betrokken zijn	67.881	68.836	72.056	70.761	71.296	71.560
Thuis	59.434	64.679	62.628	59.554	59.604	60.104
Leren, ontwikkelen en werken	141.329	148.120	149.941	147.994	146.091	143.222
Leven	17.543	18.529	17.551	9.915	10.081	10.081
Ontmoeten	20.963	21.307	18.999	5.027	5.089	5.156

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Reserve investeringen sportverenigingen	800	0	0	0	0	0
Reserve vrouwenopvang	1.600	2.600	1.407	0	0	0
Exploitatiereserve programma 1	191	1.584	0	0	0	0
Totaal Lasten	455.503	462.750	465.760	432.591	422.482	420.668
Baten						
Opgroeien	64.020	56.708	57.928	57.928	57.928	57.928
Betrokken zijn	2.948	3.140	2.930	3.340	3.355	3.368
Thuis	6.629	7.269	8.528	8.528	8.528	8.528
Leren, ontwikkelen en werken	98.779	100.248	100.439	100.439	100.439	100.439
Leven	8.275	8.372	7.928	249	249	249
Ontmoeten	18.703	14.696	13.968	0	0	0
Reserve investeringen sportverenigingen	457	1.079	0	0	0	0
Reserve vrouwenopvang	2.100	1.600	2.979	0	0	0
Algemene reserve programma 1	2.104	2.750	1.507	100	100	0
Exploitatiereserve programma 1	5.573	7.041	2.149	467	120	0
Totaal Baten	209.587	202.904	198.357	171.051	170.719	170.512
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	245.916	259.846	267.403	261.540	251.763	250.156

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2026 (bruto)	Planning uitgaven 2027 (bruto)	Planning uitgaven 2028 (bruto)	Planning uitgaven 2029 (bruto)	Planning uitgaven 2030-2034 (bruto)	Planning uitgaven 2035-2039 (bruto)	Planning uitgaven 2040-2044 (bruto)
	Speeltoestellen en sport in de openbare ruimte (instandhouding)				620	3750	4000	4500
Ambitie					620	3.750	4.000	4.500
	Speeltoestellen en sport in de openbare ruimte (instandhouding)	620	620	620				
Project		620	620	620				
Totaal		620	620	620	620	3.750	4.000	4.500

Speelvoorzieningen

De investeringen zijn bedoeld voor vervangingen om de huidige speel- en sportvoorzieningen in stand te kunnen houden.

RESERVES

Bedragen x €1.000

Vitaal en Sociaal Breda	Stand 1-1-2026	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2026
Investerings sportverenigingen	0	0	0
Vrouwenopvang	1.572	-1.572	0
Algemene reserve programma 1	1.707	-1.507	200
Exploitatiereserve programma 1	2.736	-2.149	587
Totaal	6.014	-5.227	787

Reserve Vrouwenopvang

Deze reserve is bedoeld voor de noodzakelijke vernieuwing/verbouwing van de vrouwenopvangvoorziening. Safegroup geeft aan wanneer ze starten met de volgende fase van de verbouwing. Op dat moment komt er een verzoek om geld aan deze reserve te onttrekken.

Algemene reserve Programma 1

Aan de algemene reserve wordt € 1,5 miljoen onttrokken. Een bedrag van € 1,4 miljoen is toegevoegd aan de reserve Vrouwenopvang en € 0,1 miljoen is bestemd voor de tussenvoorziening (tijdelijke uitbreiding sociale woningvoorraad).

Exploitatiereserve Programma 1

Vanuit eerdere besluitvorming zijn er middelen overgeheveld/doorgeschoven naar 2026. Het betreft hier onder andere gelden voor de Arbeidsmarktregio West-Brabant en armoedegelden. Deze middelen zijn in 2026 toegevoegd aan de exploitatiebegroting.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Stand 1-1-2026	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2026
Vrz van derden verkregen middelen (progr 1)	4	0	4
Vrz archivering Juzt	1.196	-69	1.126
Totaal	1.200	-69	1.131

Voorziening archivering Juzt

Deze voorziening is bedoeld om de komende jaren de bewaarderstaken uit te voeren vanwege de opheffing van stichting Juzt.

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

Onderstaande verbonden partijen leveren een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma. Voor de specifieke bijdragen, de belangrijkste beleidsontwikkelingen en de risico's verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

 GGD West-Brabant GR GGD West-Brabant	 16 Aantal deelnemers	 € 9.066.212 Bijdrage gemeente Breda in 2026
 RAV Brabant Midden-West-Noord GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord	 35 Aantal deelnemers	 € 1.386.000 Bijdrage gemeente Breda in 2026
LEERPLICHT /REGIONAAL BUREAU /WEST-BRABANT GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten	 14 Aantal deelnemers	 € 1.386.000 Bijdrage gemeente Breda in 2026
 NEOVITA BV Neovita	 1 Aantal deelnemers	 € 1.386.000 Bijdrage gemeente Breda in 2026

